Biblioteka Jagiellońska.

4561
III

4561

BIBLIOTH.UNIV.
JAGELLONICAE

№ 4561

folia continens 105

compactura munitus m. Julio 1904

Paris le 28 Mai 1853

4561 1

Monsieur

Je Vous demande pardon de n'avoir pas immédiatement répondu à Votre billet mais j'étais allé à la campagne pour un jour. —

Je serai très honnoré de faire la connaissance du prince Bouteroa Sous savez que

Je suis toujours à la maison
à moins d'événements extraor
dinaire jusqu'à 1h.

Je saisis cette occasion pour
vous exprimer les sentiments
de haute considération

[illegible]

ad 4567

Xawery Branicki

do

Adama Wiśniewskiego

3

Drezno 21 Lipca 1849

7561

Pan mi mówiłeś że na Końcu Czerwca odbiorę moją Waszą a dotąd jéj niemam. bardzo jestem niespokojna bo oprócz potrzebnych mi rzeczy zapomniałam wyjąć z niéj pujlaru w którym są listy zastawne. niech Pan będzie łaskaw dowiedzieć się czy się gdzie niezawieruszyła. — Drezno mocno ucierpiało. wiele jest domów spalonych niektóre wyglądają jak koronki. Król od kilku dni wyszedł z Königstein. mieszka w Pilnitz. mówią że wczoraj przyjechał tu na godzinę. w Königstein taka była ciasnota że Królowa z Córkami w jednym pokoju mieszkała i tylko jedną służącą miały. cały dwór był rozpruszony. po troszku się już zjeżdżają. — Wszystkim Polakom kazano wyjechać oprócz Hofmana który już jest obywatelem tutejszym. żeni się

w krótce z Panią Wodzyńską. Niewiem czy Państwo znają P. Czosnowską. bardzo tu się zakompromitowała — kazano jej wyjechać. Bakanin A. Czyni schodzili się do niej.

Ukłony zasyłam Rodzicom i Siostrze, polecając się przyjaźni całej rodziny proszę przyjąć wyraz mego poważania.

A. Czacka

Felix zawsze w Sielcu

Panna Aniela Czacka
do
Adama Wiszniewskiego

T.A.3.

Ô Monsieur
Monsieur Adam Wiszniewski
à Gênes
Italie

OTTOBRE 1848

27 Aout 1849 Dresde 5

4561

Voici Monsieur ce que mon frère m'écrit au sujet des banquiers

„Les premiers banquiers de Berdyczów sont „deux Juifs millionaires. Un s'appelle Alperin „l'autre Eufruz. tous les deux ont aussi leurs „comptoirs à Odessa. A Odessa je ne me souviens „que du nom de Cortazzi. peut-être est-il banque„route à l'heure qu'il est; il y a 8 ans que je l'ai „perdu de vue.

Vous pourrez avoir Monsieur des renseignements exacts sur Odessa par Mde Sobańska qui je crois repassera sous peu par Gênes.

Veuillez me rappeller au souvenir de vos parents et de Mlle votre sœur. J'ai écris à Félix au sujet de la bibliotèque Italienne pour qu'il la rende à Mr — j'ai oublié son nom dans ce moment. Agréez je vous prie Monsieur l'expression de ma haute considération.

A Czacka

O moich rzeczach ani słychać

DRESDEN 26 AUG 65

Ci Monsieur
Monsieur Adam Wiszniewski

à Gênes
Italie

3. 7BRE

z Drezna 14 9bra 1849

4561

Bogu dzięki odebrałam moje rzeczy które tu były od kilku tygodni ale z przyczyny złego podpisu nie oddawano mi je. Zawsze mi mówiono że nie dla mnie niema. Mój służący przeziębiając listy w hotelu powiedział im że pewny jest że list de Geha jest do mnie mimo że wcale inne nazwisko. zaczęli indygacje po których oddano mu waszę. jeszcze trocha później i byliby ją nazad odesłali. moje szczęście że byłam w niemożności wyjechania z Drezna. przez korespondencje nigdy moich rzeczy nie byłabym odebrała. — Pisałam do Cabellego do Mediolanu zapytując o moją zgubę żeby mi dał wiedzieć gdzie się mam o nią dowiadywać. nieodpisał zapewne dla dobrej racyi bo do osoby mego nazwiska nic nie miał. Żeby Pan nie myślał że poetyzuję Cedres załączam go. — Jadę do mego brata który do kąpieli morskich pojechał ale nasze chef lieu jest w Hamburgu hotel Kron Prinz. — Tysiącznie Pana przepraszam że go tyle trudziłam mojemi gratami, ale bardzo byłoby mi było markotno je stracić. — Zasyłając tysiączne ukłony rodzicom i siostrze, proszę Pana przyjąć wyraz mego poważania

A. Czacka

8

Ô Monsieur franco

Monsieur Cedric Wiszniewski

à Gênes

Italie

16

21

6

Paris ce 5 février 1850
rue Godot de Mauroi N° 1

4561

Vous avez bien voulu Monsieur me permettre de m'adresser a vous pour vous demander quelques commissions de Gênes, j'en profitte pour vous prier de m'envoyer s'il est possible un échantillon de Velours noir de 15 a 16 francs le mètre. vous aurez aussi la bonté de m'en marquer la largeur.

Quand m̃ m̃ sommes vus je ne m'attendais pas a passer l'hiver à Paris. j'ai cru durant quelques tems que mes afaires m'obligeraient a rentrer dans le pays. n'en ayant pas l'urgence je suis venue ici pour passer l'hiver avec mon frère. Au printems je m'acheminerai vers chez nous, et vous prirai de m'envoyer mon Cofre. Si je me décide pour Varsovie je vous demanderai de me l'envoyer par Mer à Dantzic et puis Varsovie par la Vistule ce qui me couterait infiniment moins que par terre.

Veuillez me dire si vous avez des relations avec ~~cette ville~~ Dantzic, si non je vous enverrai une adresse.

Je n'ai rencontré personne qui veuille prendre des actions dont vous me parlez.

Dużo tu jest Polonij zwłaszcza Galicyjskiéj. Nikomu się nie chce do Włoch jechać. jedni Ruscy do Genuj się wybierają. — Pani Sobańska często zapada. Doktorowie mówią że się żyły wysychają a przeto krew się zatrzymuje. Pani Giżycka wydała młodszą córkę za P. Czarneckiego z Poznania. Panna się w nim kochała, przytym jest majętny więc wszyscy kontenci. Pani Giżycka zimuje w Krakowie z Wiktorją. — Walewski mocno chorował teraz się podreperował. Pani Kisieleff słaba. z resztą wszyscy się bawią i tańcują mimo że się rewolucyj spodziewają. — Księżniczka Sza prześliczna. jak się gdzie ukaże wszystkie Panny do flanderek podobne.

Pan Alexander Potocki zimuje w Bade Bade

Adieu Monsieur veuillez me rappeler au souvenir de vos parents et de Mlle votre soeur, et agréez l'expression de ma haute considération.

Angélique Czacka

Quelles nouvelles avez vous de votre soeur et où se trouve t-elle maintenant? l'Opéra Italien d'ici est a peine médiocre.

On a eu la stupidité de vouloir abattre les arbres de la liberté qui amusaient le peuple. Au commencement on a pris la chose indifferemment puis vs avez vu dans les journaux l'histoire de ce pauvre Changarnier. Il faut toujours que les Gouvernements fassent des bêtises. encor un peu et ces arbres qui dépérissaient seraient morts de leur belle mort. maintenant bien des gens dit-on en ont gardé des Rameaux comme des Reliques.

Une de mes connaissances a laquelle j'ai dit que je vs ai demandé un échantillon de velours nous m'a dit de vs prier comme si c'était pour moi

d'envoyer
un échantillon de velours couleur groseille, czyli
po naszemu ciemno amarantowe. je pense qu'on
ne pourra pas l'avoir au même prix que le noir

O Monsieur
Monsieur Adam Wiszniewski
par Marseille
Voie de Mer
à Gênes

PD

GENOVA 20 FEB 50

PARIS 8 FEVR. 50

12 Stycznia 1855 11

z Rzymu

4561

Z wielką przyjemnością odebrałam list Pański. właśnie miałam mu przesłać cząstkę listu mojéj bratowéj pisany do Specyj zkąd go odesłano do Włodzimierza Czackiego a z Włodz do Rzymu. stęple pocztowe dowodzą że prawda. Jak miarkuję żałuję po niewczasie że mojéj rady nie słuchali gdym radziła pojechać do jakich wód dla poznania się. — Osobę którą napomknęła P. Wiszniewskiéj mało znam podobała mi się, ale ani radzę ani odradzam. Tu nikogo nie znam. od dawna pożegnałam się z wielkim światem. Polonij mało. te Panie mniéj więcéj słabe czekają u siebie na gości. w dzień wychodzę wieczór prawie nigdy, bo z przyczyny upadku papierów powozu nie mam a kredytu nie chcę mieć niewiedząc jaka nas

przyszłość czeka. Jako tako czas mi
uchodzi w dzień przy dawnych zatrudnieniach
a wieczór Kołowrotek zastępuje mi Conversazioni
Panu się to wyda Głupotą — może to i głupota
ale dobrze mi znią.

Niebo tego roku w Rzymie szare brzydkie słotne
gdyby Paryzkie. dopiero wypogodziło się od kilku
dni. — Co tam się dzieje na Czarnym Morzu!
Dziwią się że o tem czasie są burze, tak jak nie
wiedzieli że nad Dunajem panują febry w lecie.
Kto na tym dobrze wyjdzie to Pan Adam. tyle
młodzieży ginie, że Panny piękne bogate dobrze
wychowane będą konkurować i starać się o
Kawalerów. więc Pan niebędziesz miał kłopotu
swatać syna, będą go łapać. Daj Boże aby
dostał co dobrego.

Włodzimierz Czacki wdzięczny za łaskawą pamięć
zdaje się że się ma trocha lepiéy. — Walewscy
zasyłają Państwu swe ukłony, a ja polecając się
łaskawey przyjaźni zostaję zawsze życzliwa

Paula Czacka

Aniela Czacka

À Monsieur

Monsieur Dr. Prus Wiszniewski

à Gênes

60

4561

Hôtel Lambert.
24. Mars. 1886.

Prince,

Revenu à Paris après une absence de quinze jours, je trouve ici votre aimable envoi; et je m'empresse de vous en adresser mes meilleurs remerciments.

Agréez, Prince, l'expression de mes sentiments très distingués

Czartoryski

Prince Ladislas Czartoryski

14

Monsieur

Le Prince A. Wiszniewski

25. r. Lesueur

Paris

14a

14a

Monsieur

Le Prince A. Wiszniewski

25. r. Lesueur

Paris

Czartor. W. 15

4561

Szanowny Panie

Odebrałem dziś dopiero list Pański i śliczną szkatułkę z cygarnicą, za który prezent moja żona i ja bardzo panu dziękujemy a szczególniej za pamięć i współczucie w naszém nieszczęściu. Bardzo żałuję że mnie nie ma w Paryżu abym mógł Panu sam osobiście podziękować i pomódź w czém bym mógł, w mojej niebytności proszę się udać do P.a Zychonia (N.o 6. — rue St Louis en l'île) który się naszemi trudni interesami. Tą samą pocztą piszę do niego o Pańskim interesie i proszę go aby się tem zajął.
Jak pan będzie do Nice pisał, proszę mnie przypomnieć pamięci godnych Rodziców i Siostry i zechciej przyjąć wyraz mego prawdziwego szacunku i szczerej życzliwości

W Czartoryski

Eaux bonnes. 6.go Sierpnia. 1861.

Xże Witold Czartoryski

do

Adama Wiszniewskiego C

8/7 1861 17

4561

Łaskawy Panie

Wyjeżdżając zapewne jutro niepodobna nie jest pomódz ile bym sobie życzył. Jednakże z wszystkich naszych znajomych jeden tylko Lord Lansdowne skupuje takie starożytności. On zresztą i drugim znajomym może zarekomendować. Posyłam więc Panu list Jenerała Zamoyskiego do Lorda Lansdowne w tem

interesie, w nadziei
że się Panu przyda.
Staraj się go samo oddać
i ustnie otrzymać by
zwiedził starożytności.
Kupuje szczególnie statuy
i marmury.

Zechciej przyjąć wyraz
mego szacunku i
życzliwości

W. Czartoryski

X. Ks. Witold Czartoryski
do
Adama Mickiewicza

4561

Szanowny Panie

Mamy bilety na dzisiejszy koncert; a nie mogąc z nich korzystać, posyłam je Panu, abyś z nich zechciał zrobić jakikolwiek użytek; przepraszam za spóźnienie, ale może jeszcze jaki amator się znajdzie muzyki.

Proszę przyjąć, szanowny Panie, wyraz mego najprawdziwszego szacunku.

W Czartoryski

Piątek.

21

4561

Mój drogi Adasiu

Nim pójdziemy do Karza o 12, bądź łaskaw o 3/4 na 11 przyjść do chalet na kartofle mojej roboty. Dla Ojca szanownego twego posyłam Szczęsne i uszanowanie które całemu domowi składam

Romuald Giedroyć

Środa dnia 25 Kwietnia 1860.

In te forza, e bellà Città de illustra
E nelle vie di popolo frequenti
Fralle genti diversa un moto industre
Per mover navi sulle vie dei venti
Fra quante terre il sole avvien che lustre
Chiudi d'arte e natura alti portenti
Patria a quel Grande che condusse tributre
All'Iberia donava ignote genti
Eppur nemmeno il nome ritiene
Quel mondo che scopristi e manifesta
Come l'Italia e ricca sol di spene.

Niccolini

ha improvisato in Casa Vitruccetti
il 26 7bre 1848. —

4561

Paris, rue d'Alger N° 4.

Cher Prince Cher Cousin germain

Aveuglée par Votre Sainte amitié pour moi, Je suis venue d'un trait de Varsovie à Paris, avec mes 82 ans pour nombre d'affaires avec la confiance que Vous m'aiderez à les mettre en ordre.

J'ose donc espérer, que Vous viendrez chez moi le plutôt possible avec Votre avocat.

Il y a trop longtemps que je Vous estime et aime, pour devoir encore le répéter.

Cunégonde Giedroyć

Księżna Giedroyć do Adama Wiszniewskiego

239

M. Montiem

Le Prince Adam Wisniewski

à Paris

rue de Rome 8.

239

Monsieur

Le Prince Adam Wisniewski

à Paris

rue de Rome 8.

Mości Książę i Kochany Panie
Od dawien dawna życzyłem sobie
wiedzieć co u Księcia słychać!
Ale jakoś nie wybierałem się z na-
pisaniem listu, a ponieważ dziś
nasuwa mi się okazja oddania
usługi przyjacielowi tutaj za-
mieszkałemu, a wiem, Kochany
Książę chętnie do tego dłoń swą
przykłoży – udaję się do Niego z prób-
bą następującą:
Pan Anastazy Kucharski obywatel
posiada kollekcję ptaków (przeszło
1000 sztuk) wypchanych przez
fachowego człowieka, takiej za-
mych jakie posiadała lub może
posiada jeszcze Mości Książęca
Małżonka. Idzie o to aby się do-
wiedzieć kto w Paryżu lub gdzie-

indziej jest amatorem na taką
Kolekcję. Przy tej okazji proszę
Kochanego Księcia powiedzieć
mi co się z jego zbiorem zrobiło.
Przyjemnie mi będzie otrzymać
rychłą odpowiedź i w oczekiwa-
niu onej proszę Mości Księcia
Pana Dobrodzieja o łaskawe
przyjęcie wyrazów mego wyso-
kiego szacunku i poważania
z jakiemi mam zaszczyt być
Mości Księcia

Uniżonym Sługą
i Wiernym przyjacielem

W. Heftle

25

Je me rappelle au bon souvenir de la Princesse et je lui envoie les hommages de mon plus profond respect.

Le Prince Adam Wiszniewski
8 rue de Rome
Paris.

Je me rappelle au bon
souvenir de la Princesse
et j'lui envoie des hom-
mages de mon plus pro-
fond respect.

Kraków, hotel Polski
d. 16 Grudnia 1880

25a

Le Prince Adam Wiśniewski

8 rue de Rome

Paris.

26

1254

Jaśnie Wielmożny Książę!

Zarząd Zakładu nar. im. Ossolińskich z najwyższą radością dowiedział się z listu, że Książę zamierza złożyć w darze noty, listy i akty, dotyczące ś.p. nieodżałowanego i znakomitego Jego ojca. Wszelkie zabytki przeszłości i pamiątki przechowują się u nas w należytem poszanowaniu, cóż dopiero pozostałości po mężu, który był ozdobą ojczyzny i nauki. Na przysłanie jej oczekujemy z największą niecierpliwością a niewątpimy, że złożona w publicznej bibliotece, zachęci ludzi pracujących nad literaturą ojczystą do dokładniejszego przedstawienia pełnego zasług żywota i nieco cenionej działalności autora „Historyi literatury polskiej". Książęca zaś za dar tak cenny wpisze Zakład z wdzięcznością do ksiąg swoich życzliwych dobrodziejów.

We Lwowie dnia 20 marca 1884 r.

Z Dyrekcyi Zakładu nar. im. Ossolińskich

Dr. Wojciech Kętrzyński.

26a

À

Monsieur le Prince

Adam Wisniewski

à Paris

70 Avenue de Villiers.

26a

À

Monsieur le Prince

Adam Wisniewski

à Paris

70 Avenue de Villiers.

4561

Paryż 3 Września 1886.

28 rue Mitlau

Mości Książe

Proszony przez mego dobrego znajomego pana Airiau, już rekomendowanego Księciu przez swego przyjaciela pana Piccoli, który pragnie być przedstawionym Księciu, w celu korzystania z rad i stosunków Księcia i w interesie wielkiej doniosłości. Poważam się zapytać Księcia kiedy mógł bym pana Airiau przedstawić? We Nadziei nieodmównej a łaskawej odpowiedzi pozostaję pełen poważania sługa

Ks. Wł. Wierusz Kowalski

4561

D: 25 Lipca 1857
Turin.

Szanowny Ziomku! Ledwiem wrócił z Genuy udałem się do P. Cavour i wyjaśniłem mu cały interess, lecz odmówił mi zupełnie, chociaż dobrze zrozumiał, i mimo tego żem dał mu uczuć: że wiem że już to zrobił; jednakże zamyślił się i kilka razy dziwował się nad ilością akcyi; niechcąc przestać na pierwszym razie, udałem się innemi drogami, i dowiedziałem się, że układy są w robocie, i że dla uratowania

deprecyacyi akcyi, i uniknie-
nia skandalu, łatwości będą
dane, i są iuż w części iak
mi mówiono, trzymay się Pan
Dobrodziey, a zdaie mi się
że otrzymasz prawie wszędzie
czas, i łatwość. Bardzo ża-
łuię żem niemógł lepiey
pomódz, i mam nadzieię
że ieśli trochę można
przewlec akcye poydą w gó-
rę. Proszę przyiąć wyrazy
prawdziwego szacunku

Nayniższy Sługa

M. Sobieski

<u>Moy adres</u>

Mr Szreniawa poste restante
à Turin

Xięże Lubomirski

do

Adama Wiszniowskiego

30

4561

AKADEMIJA UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

Mci Książę!

Już dla pamięci czcigodnego Jego Ojca, miłoby mi było życzeniu objawionemu w liście z d. 25 b.m. zadosyć uczynić. Pominąwszy jednak, że wybór Członka Akademii, wymaga dopełnienia formalności zastrzeżonych jej Statutem, zachodzi tu ta niepokonana trudność, że w składzie Akademii niema Członków honorowych.

Donosząc o tem, miło mi wyrazić upewnienie wysokiego poważania, z jakiem pozostaję

Jego
życzliwym sługą
[illegible]

W Krakowie d. 29 Marca
1886 r.

31

à Monsieur

Ste le prince

Adam Wisniewski

PARIS
8h 31
ETRANGER

31a

à

Paris

25 rue Lesueur

à Monsieur

Le Prince

Adam Wisniewski

31a

à

Paris

25 rue Ledeuil

L. 118.

ZAKŁAD NARODOWY
IMIENIA OSSOLIŃSKICH

zaświadcza niniejszem z wdzięcznością, iż otrzymał w darze od Jaśnie Oświeconego Adama ks. Wiśniewskiego dla Muzeum fotografię Rzeźby z pogrzebu swego ojca ks. Michała Wiśniewskiego wykonanego w marmurze przez Saula Verni

którytoto dar i imię Szanownego dawcy do aktów Zakładu wciągnione zostały.

We Lwowie dnia 22 Marca 1884

Wpisano do inwentarza wizerunków Rycin pod l. 24378.

Ignacy Pawłowicz

Kurator Zakładu nar. im. Ossolińskich

A. Małecki.

4561

32a

Monsieur le Prince Adam Wisniewski

à Paris.

fr. 70 Avenue de Villiers.

32a

Monsieur le Prince Adam Wisniewski

à Paris.

fr.

70 Avenue de Villiers.

L. 192.

Jaśnie Oświecony Książę!

Zarząd Zakładu narod. im. Ossolińskich wstrzymywał się dotychczas z odpowiedzią na trzy przesyłki, mieszczące w sobie papiery po ś.p. Michale Wiszniewskim, gdyż nie miał pewności, czy wszystko wysłano. Dziś już jednak pospiesza z wynurzeniem najszczerszej wdzięczności za obdarzenie go tak cennym i ciekawym zbiorem materyałów do nieodżałowanej pamięci ojca Waszej Książęcej Mości. Szczęśliwi jesteśmy, że właśnie biblioteka naszego Zakładu wzbogaciła się tym zbiorem, że przyszły historyk żywota ś.p. ojca znajdzie tutaj tak obfity zapas szczegółów pierwszorzędnej wagi. – Przy tej sposobności upraszamy uprzejmie o wyjaśnienie dwóch rzeczy: czyjego pióra jest biografia ojca, podpisana literami L. N.; a następnie: czy przysłane nam papiery są tymi samymi, które były w ręku Józefa Kremera, jakby można z listu tegoż wnosić; a jeśli nie, do kogo one teraz należą. Kończąc podziękowanie nasze tą prośbą,

/

polecamy i nadal Zakład nasz łaskawym Jego względom.

We Lwowie dnia 5 Maja 1884

Z Kuratoryi Zakładu narod. im. Ossolinskich

Dr. A. Małecki

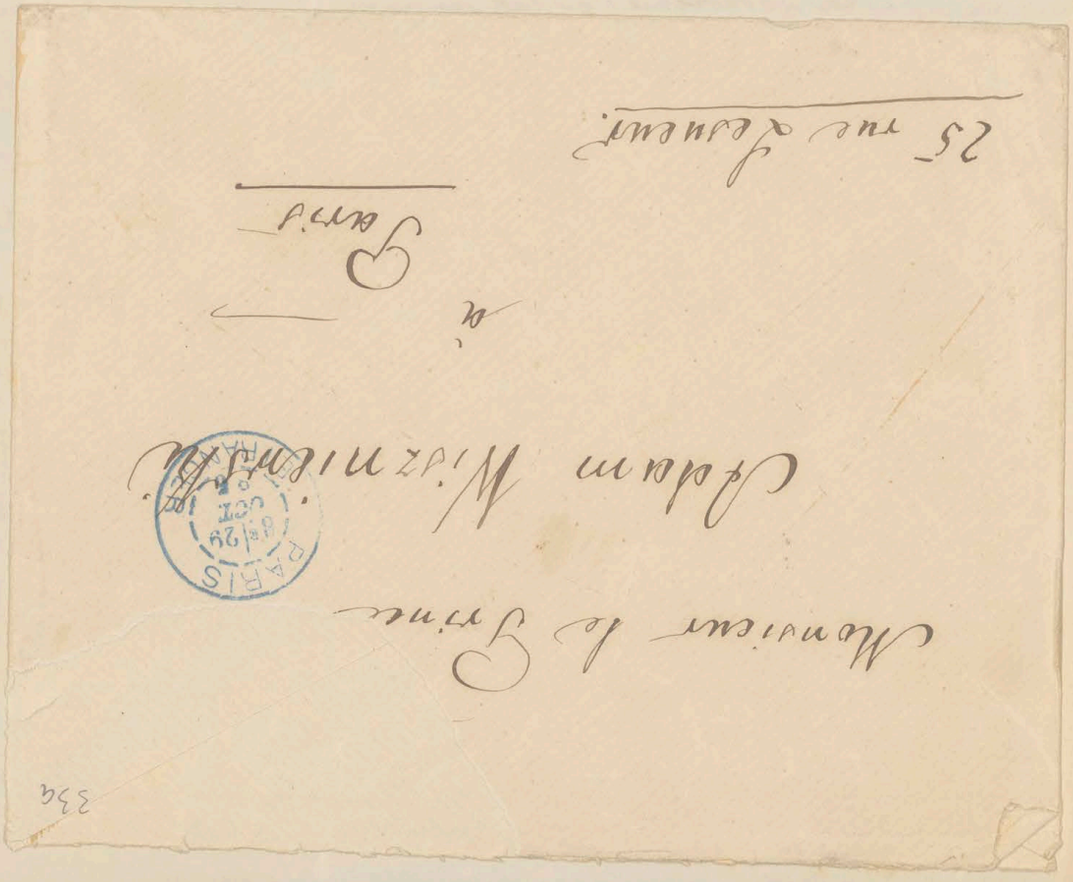

33a

Monsieur le Prince

Adam Wiszniewski

PARIS
29 OCT

à

Paris

25 rue Lesueur.

L. 216.

Jaśnie Oświecony Książę!

Otrzymaliśmy właśnie ówdzie z rzędu przesyłkę papierów ś.p. Michała Wiszniewskim, ocrem mamy zaszczyt uwiadmić Jaśnie Oświeconego Księcia. Za dar tak cenny i za ciekawe wyjaśnienia w dołączonym liście przesyłany jeszcze raz serdeczne podziękowanie. Zarazem jednak musimy donieść, że „Biblioteka Ossolińskich" od czternastu lat już niewychodzi, nie możemy więc pomieścić w tem czasopiśmie biografii ś.p. ojca Waszej Książęcej Mości. Nie zgadzamy nawet, ażeby było korzystnem drukowanie materyału w tym stanie, w jakim go otrzymaliśmy; materyał to pierwszorzędnej wartości i nader pożądany, lecz oczekuje dopiero człowieka, któryby według zasad dzisiejszej metody naukowej stworzył rzecz wyczerpującą i istotnej wartości. Nie wątpimy, że materyał tak zachęcający do pracy, a złożony teraz w publicznej bibliotece nie długo będzie oczekiwał na historyka żywota ojca; z resztą z naszej strony będziemy się usilnie starali, ażeby to jak najprędzej nastąpiło. Ten też dopiero, który się tem zajmie, nie tylko z użytkuje w najodpowiedniejszy sposób zawartość przedłożonych mu papierów, lecz zbyta także najlepiej ocenić, co i w jaki sposób z nieznanych pism ojca należy wydrukować.

/.

Dla tego pożądanem by było, ażeby Zakład nasz, posiadając już tak znaczną część pozostałości literackiej ś.p. Michała, otrzymał także dla zaokrąglenia całości wszystko, co tylko życia i pism jego dotyczy, a więc prócz tego, aby się mogło znaleźć w Waszej Książęcej Mości lub też gdzie indziej, również dalszy ciąg „Rozbiorów Polski" i trzech następnych części „Historyi Jezuitów."
Zwracając tę prośbę, polecamy się nadal łaskawym względom
Waszej Książęcej Mości

We Lwowie dnia 24 maja 1884

Kuratoryi Zakładu nar. im. Ossolińskich

A. Małecki.

a. 216

369

A

Monsieur le Prince

Adam Wiszniewski

á Paris

70 Avenue Villiers

4561

L. 216

369

A

Monsieur le Comte

Adam Wiszniewski

à Paris

70 Avenue Villiers

L. 146

Jaśnie Wielmożny Księże!

Z wdzięcznością zapisujemy w liczbie darów Zakładu Ossolińskich nową przesyłkę Księcia, mieszczącą w sobie autografy i korespondencyę ś.p. Ojca, jako też cenny zbiór listów do Waszej Książęcej Mości. Nowym tym darem uzupełnimy uporządkowany już zbiór papierów Wiszniewskich, do którego brak nam jeszcze z pism Ojca dalszego ciągu „Historyi Jezuitów", a z pism Księcia dalszego ciągu przekładu „Rozbioru Polski" Mirabeau. Dawniej już przesłaliśmy w tym względzie naszą prośbę do Waszej Książęcej Mości; korzystając zaś z dzisiejszej sposobności, miło nam i nadal polecić się Jego łaskawym względom. Za przysłane dziełko: Credit foncier et maritime

de Belgique et de Congo. Statuts. Paris 1885. serdecznie dziękujemy.

We Lwowie d. 2giego Września 1895 r.

Z Kuratoryi zakładu nar. im. Ossolińskich

A. Małecki

38

38a

A

Monsieur le Prince

Adam Wiszniewski

à Paris

25 rue Lesueur

PARIS
DEC
85
ETRANGER

38a

A

Monsieur le Prince

Adam Wiszniewski

à

Paris

25 rue Lesueur

PARIS
DEC
85
ETRANGER

39

Lwów d. 7 Grudnia
1885.

4561

Mości Książę!

Mam zaszczyt przesłać Księciu żądany Statut tutejszego Towarzystwa Kredytowego i Sprawozdanie z roku ostatniego. Za przyrzeczenie zaś dalszej przesyłki pism śp. Ojca Księcia już naprzód składam serdeczne podziękowanie, zapewniając, że Historyi Jezuitów drukować nie zamierzamy, ale ją tylko złożymy do zbioru naszego MSS. jako szacowne źródło dla badaczów tego przedmiotu.

Z zapewnieniem wysokiego poważania piszę się Waszym M. Książę

sługą uniżony

A. Małecki.

L. 67.

Jaśnie Oświecony Książę!

Z przyjemnością donosimy Jaśnie Oświeconemu Księciu, że otrzymaliśmy nadesłany nam tłokiem pakiet z pismami i drukami Ojca i Jego Książęcej Mości. Zbiór ten pomału wraz bardziej się wzupełnia – coraz bardziej zaokrągla się wartości, która jest dla Zakładu miłą bardzo pamiątką, dla nauki ciekawym i pożądanym nabytkiem. Przesyłę poprzednio przysłane uporządkowaliśmy według odpowiednich działów i umieściliśmy w dziale rękopismów pod numerami 3093-3099, a ponieważ nie bez podstawy może przypuszczamy, że nie ostatnia to jeszcze posyłka, polecamy się i nadal łaskawej pamięci Jego Książęcej Mości

We Lwowie dnia 7 Kwietnia 1886

Z Kuratoryi Zakładu nar. im. Ossolińskich.

A. Małecki

N° 67.

Monsieur le Prince

Adam Wisniewski

à Paris

(25 rue Lesueur)

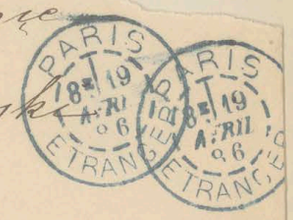

N° 67.

42a

Monsieur le Prince

Adam Wisniewski

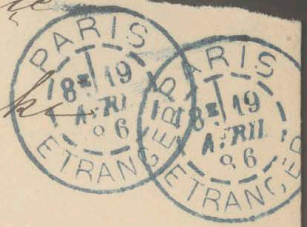

à

Paris

(25 rue Lesueur)

Paryż dnia 30 Stycznia 865.

Szanowny JO Xiąże Dobrodzieju!

4561

Dziś rano list odebrałem i ze smutkiem odczytawszy Go, piszę do Kochanego Xięcia aby z Niem podzielić ten prawdziwy Żal Narodowy; bo że koniec Nasz prędzey i czy puźni, jest ten sam ale Papy mi ciężko Żal; bo gdyby choć się doczekał Epoki dla którey Żył i pracował w Nadziei wolnej Oyczyzny swoj; Wywiązał się Papa w prawdzie z Długu Narodowego, bo poświęcił swą prace pokoleniu Polskiemu; stąd Strata Jego jest dla Nas Rodaków ciężka — a cała już bytność Jego niebędzie Swiatkiem przyszłości Narodowy, lecz tylko w połowie — Papa Żyje, i Żyć będzie; jest to pożyczka Boska, do którey i my poydziemy, i tam razem z nowu się połączemy. — Papa Żyje bo człowiek nie umiera, a jeszcze taki, co się odrodził w pokoleniu. —

Pokoj Jego Ciału, a Duszy wielbię
nię Jstności Boskiej. —
Niepiszesz kochany Xiąże kiedy wró-
cisz do Nas — Byłem u Xięcia
w dzień St. Adama. — Kłuciłem się
z Konsiórką. — tutay rozne wywro
ty zaszły w niebytności Xięcia;
Witolda my pochowali, Panią
Wąsowicz może Xiąże niezastaniesz
przy Życiu, jadą za Amnestyją
Austryjacką; w Polszcze nowe
prześladowanie — osobliwego rodzaju
bo Obywatele muszą z Kozakami
Byczka tańcować. — i t. d. jak
wrócisz Xiąże to będziem mieli co
mówić. — a teraz przyimij
moje Uściśnienie Serdeczne
jako Od Xięcia przyiaciela
i Sługi
Mioduszewski —

Mamię i Siostrom proszę oświadczyć
moję głębokie Uszanowanię—
nie piszę żadny perswazyi, bo ciężko
i bydź ona niemoże; przy stracię
Osoby co się kocha; ale tak się
Ją kocha prawdziwie, kiedy się
spokojnie przyimuję, z nieustanną
pamięcią; przy zachowaniu dalszego
obowiązku dla Osob tych które
Ona pozostawia; i dla których się
jest potrzebą; a życię i zdrowie
dla Nich jest miłem.—

Paryż dnia 31. Lipca 867 45

4561

Drogi Xiążę Dobry

Dziś odebrałem List od Zabiel-
skiego — bardzo się tłomaczy;
ale jeszcze że się sprawiedli-
wie oskarża sam; i to do-
brę; bardzo mnie pocieszył
bo ma już Ludzi 40 uczących
się woyskowości — Giedroyc
jest Inspektorem szkoły;
od dwóch miesięcy — i tu mnie
posłuchał — bo gdy mnie mie-
sce ofiarowywał — napisałem
mu że tylko Inspektora szko-
ły mieysce mógł bym przyjąć
wykazawszy mu obowiązki
i potrzebę Inspektora — więc
teraz piszę że zrobił Giedroyc
i to dobrze bo już jest jakoś
mina Szkoły woyskowej —
po Examinach przyjedzie do
Nas Zabielski — Ja idę do
tego Doktora dziś — a Laski
Xięcia — A że Xiążę Dobry odjeż-
dżasz jutro — więc proszę

Xięcia Ademnię Oświadczyć
Ucałowanię Rączek i Nóżek
Jego mamię — Siostrom moję
piękne ukłony — choć
nieznajomy — ale przez
Xięcia znajomość to tak
jak Samo jak bym znał
i Jego familię — Pani
Bigus jeżeli będzie tyle
dobrą dla mnie — że gdy
Jey będzie potrzeba zro
bić z mey strony dla
Niey lub Jego jako Usłu-
gę — to Niech napiszę
bym przyszedł — a będę
bardzo zadowolniony
bydź Usłużnym —
Jedź że Xiążę szczęśliwie do
Familii — Bawi się i bądź po
między niemi wesoły — Wra-
cay zdrowo i zadowolniony

i przyjmij na drogę moję
Szczerą i przyjacielską Uści-
nienię — Niech Cię Bóg szczę-
śliwie prowadzi i błogo-
sławi — Mieduszewski

Gdy Xięcu czas pozwoli
w Nicey — to napisz mi
jak zastałeś mamę i Fa-
milię w zdrowiu —
Państwu Bigus moję
piękną ukłony łączę
Mam na kilka dni bie-
ganiny dla Szkoły
Zabitskiego co sobotę

~~4113~~ Paryż dnia 10 Sierpnia 1863
47
Rue ~~de~~ Vaugirard No 151
-4561
Drogi Xiąże Dobrodz —
Bardzo jestem obligowany Xięciu
żeś doniosł o Mamie, z miłej i Sobię-
że mnie zastał przy zdrowiu to mnie
bardzo pocieszyło — Za więcej
dziękuję i zachowam je do pow=
rotu Xięcia, Ja na moje ucho
lepiej niewiem co pomaga bo
ciągłe zmieniając kuracyję, ma
całe potłądnie mamachzej — lub
kapuit. — Stawiałem pijawki
kompiele zmieniony — Dość że
lepiej. — Wyczytałem w Gazecie że Mos
kale zrobionego St Józefata
ciało które było w Szczątki
wpadli tam, zabrali je i gdzieś
po powietrzu rozrzucili pro-
szek, w ciasnym co nało Papież
Xiądz Zatowiecki i Xiąże Czartoryski powiedział
dyjatami Czartoryski będzie teraz pot.)
prowiej proszek będzie teraz
budować. — Także że zamyśla
mosklale zabrać Obraz Matki
Bożej z Częstochowy, coś się wi
eze Ścisłki Czasy wracają. —
Xiężna Ciężdroży była u, Berezow
skiego w więzieniu — /.

podanię z łaski Xięcia przetłoma
czone i poprawione podane do
Cesarza o Niem. – jaki skutek bę=
dzie niewiemy. – –
w czasie Examinów po szkołach
Francuskich np w Kolege Mło
dzież wołała gdy polak brał
nagrodę np Piliński, który
pierwszy Medal dostał, Vive
la Pologne, Vive Berezowski –
Zabiełski Xięciu się pięknie kłania
nie masz wyobrażenia co z niem
tam robią, widać z listu żem
trochę postrzymał, załączam
ustęp z niego np Ztąd postrze=
lany, ogłuszony, zapomniany
i Szpaszkwilowany niewiem
jakiem sposobem żyję – także
Awantura w Juvisy gdzie Dom
Invalidów pod dozorem Siostr
Miłosierdzia Polek – Bog=
dana pułkownika Osądzili
za Ocznię na 15 miesięcy więzienia
Dziewczynę obrobił –
lecz pokazało się kłamstwo –
i podłość Jezuicka wyrok skaso
wany Bogdan wolny – Bogki
wczynali – wypędzili kilku –
J.

Ey pisał bym więcey ale
wolę zostawić do powrotu
Xięcia a będziem mięc co
mowić, nazbierało się
Zostaję z prawdziwym po=
ważaniem Xięcia Dobry

Sługa
Mioduszewski

Mamię Kączki i Nuszki
podług starego zwyczaju
Polskiego proszę odemnie
Ucałować — a Siostrom
łączę moje piękne ukłony.

ale przyjechał Xiąże Ro=
mwald Giedroyć niedługo
obiętość Jego do Koła bę=
dzie większa jak wysokość
dogania Maurata. —
Także donoszę że zgłasza
się do Xięcia znowu Nowy
Kuzynek — jak Posełek
niejaki Chondzyński —
może już masz List od
Niego.

Xiążę w Biurze — Sztuczkę
Do Państwa Bigusów nie idę
bom Obwiązany i pilnuję
Kuracyi
Gdy się Xiążę nacieszysz
z Familiją wracay bo
smutno bez Ciebie —

Mid

ale z Gazety — także —
Biskupów — i Arcybiskupa
w Kongresówce z
nowu zaczęli ~~[illegible]~~ prze
pędzać —
w Kraju Głud. Cholera
potąd tak będzie, póki
Polski nie będzie zaw
szę Cholera będzie —
Tłukła Nas, Tłukła
Jeszcze
~~Europę i Cały Świat~~

Fondation du Musée National polonais
à Rapperswyl, en Suisse.

1957

Villa Broelberg (Zurych) 10 Marca 75

Mam zaszczyt się udać do Księcia w imieniu Zarządu Muzeum Narodowego, dowiedziawszy się z dzienników o Jego chęci ofiarowania Biblioteki Ojca jednemu z Zakładów narodowych.

Muzeum Narodowe jedno, w dzisiejszym stanie niepewności, daje wszelką rękojmię bezpieczeństwa dla zbiorów. Mam przeto nadzieję, otrzymawszy dowody gorliwości patryotycznej Księcia w ofiarowanych już Muzeum darach, że raczy i Bibliotekę Ojca, tylko krajowi i naukom zasłużonego, wzbogacić Muzeum Narodowe. Stoi ono już dziś świetnie; biblioteka Leonarda Chodźki która się składa z 6000 tomów, 4000 materyałów, kilkanaście tysięcy pism peryodycznych, z tysięcy aktów dokumentów, korrespondencyj i autografów, i innych bogatych zbiorów, stawia ten zakład jako jeden z najbogatszych w materyały historyczne polskie i pamiątki dziejowe. Oczekujemy kopii manuskryptu który książę obiecał przesłać. Jeśli się uczucie solidarności obudzi w Polakach, Muzeum które dziś swym olbrzymim ciężarem obarcza założyciela, znajdzie jako własność narodowa poparcie narodowe. Książę zapewne pozwoli Ciebie wpisać jako rocznego subskryptora.

Z rzetelnem poważaniem i szacunkiem

W. Plater

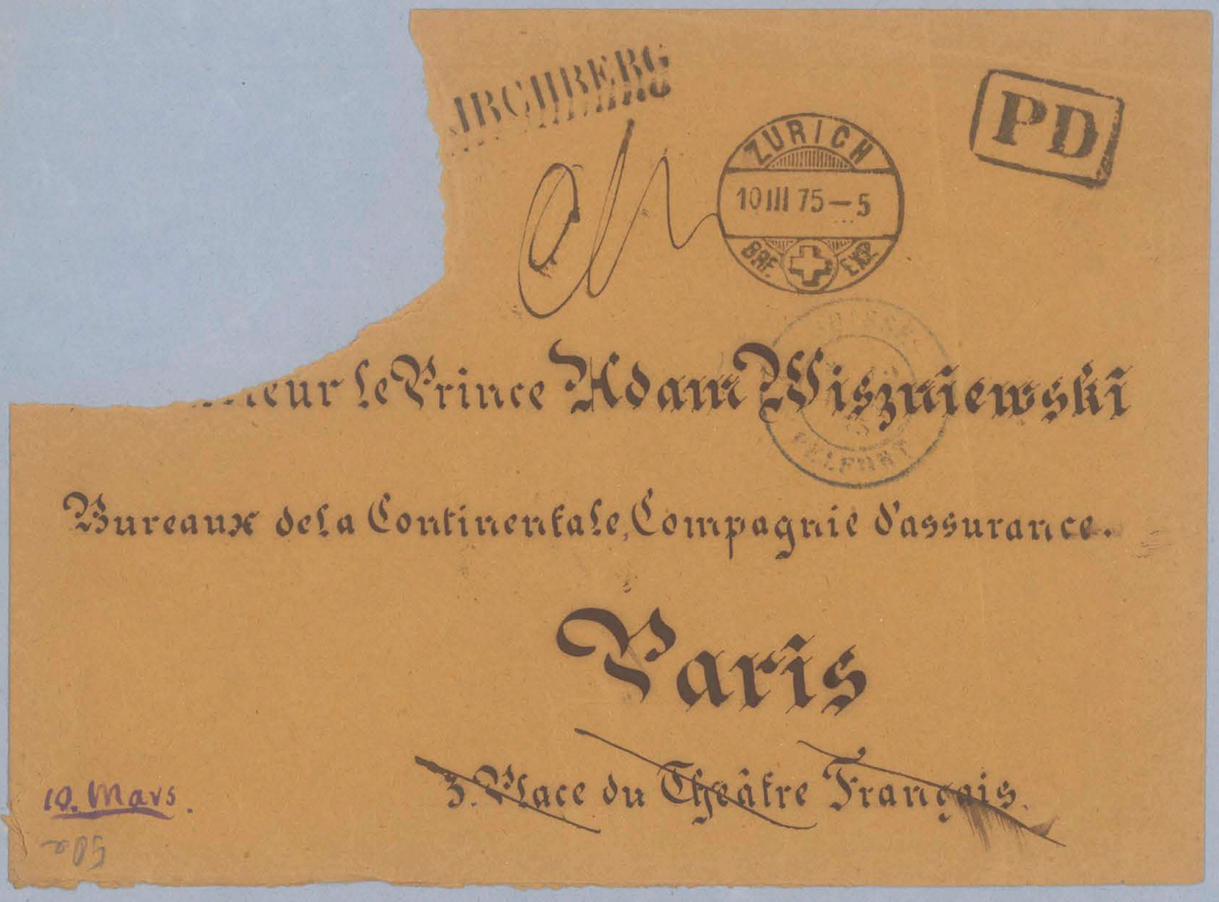

IRCHBERG

ZURICH
10 III 75 — 5
BRF. EXP.

PD

...ieur le Prince Adam Wiszniewski

Bureaux de la Continentale, Compagnie d'assurance.

Paris

~~3. Place du Théâtre Français.~~

10. Mars.

50

50

...RCHBERG

ZURICH
10 III 75—5
BRF. EXP.

PD

...sieur le Prince Adam Wisniewski

Bureaux de la Continentale, Compagnie d'assurance.

Paris

3. Place du Théâtre Français.

10. Mars.
'05

LA PROVINCE
ET
L'IRIS
Assurances mutuelles
CONTRE LA GRÊLE
Autorisées par le Gouvernement
POUR TOUTE LA FRANCE

DIRECTION GÉNÉRALE
rue des Bourdonnais, 38
PARIS

N°____

Paris, le 22 Août 1870

Monsieur le Prince,

Enfin j'ai du travail et même beaucoup, je suis très content d'être occupé, seulement ce que je gagne ou plutôt ce qu'on me paye est plus qu'insuffisant car Mr Samazan m'a prévenu avant même que je commence mon travail qu'il peut me donner 80 fr. au plus par mois. Certainement je tiens à conserver cette place telle modeste qu'elle est car il est probable qu'en restant quelque temps on augmenterait mes appointements, seulement je crains que les privations trop grandes et manque le plus complet de ressources ne me permettent de la conserver et d'arriver à un temps meilleur.

L'éloignement du bureau de mon logement ne me permet pas d'aller déjeuner à la maison, je suis donc obligé d'avoir chaque jour quelques sous dès le matin ce qui dans ma position actuelle n'est pas toujours facile car la plus part de temps nous n'avons pas dès le matin

douze à quinze sous à notre disposition. Ma femme n'a pas de travail dans ce moment et depuis longtemps nous vivons en vendant chaque jour quelques objets même les plus nécessaires. Jmmm dans le quartier où je travaille je ne puis avoir de crédit pour me procurer à déjeuner, Mr Samajan a bien voulu m'avancer dix francs mais je vois que ça lui déplait. Je ne trouve personne pour m'aider dans ce moment, tout le monde se fatigue et le moment est vraiment difficile, c'est donc avec une vraie crainte que je m'adresse à vous Monsieur le Prince à vous qui aviez déjà fait tant pour moi.

Une personne possedant le bureau de tabac à Marseille a voulu me prêter à la fin de l'an passé la somme de cent francs en donnant à mon ordre un effet que le Cte Zamojski m'avait escompté et qui a été payé régulièrement à son echeance, cette même personne est disposée d'en faire autant dans ce moment mais je ne trouve pas la potibilité d'escompter le billet, je viens donc vous prier Monsieur le Prince de vouloir m'être utile dans cette circonstance et je suis certain que si vous pouvez vous le ferez sans hesitation.

L'effet en question peut être de 100 ou de 50 fr. et indistinctement la somme sera payé au 30 Septembre prochain sans faute à la présentation à Marseille. Le bureau a un gérent, j'ai le bail et l'almanach des adresses peut vous convaincre au besoin que le bureau existe au nom de cette personne.

Si vous pouvez Monsieur le Prince par vos relations si étendues me rendre ce service d'exemption l'effet en question vous me rendrez un service immense qui pourrait me permettre en cas de revuisite d'attendre le temps meilleur, d'autant plus que tout en prolongeant ma position il me serait possible d'arriver à une position meilleure dans l'administration ou je travaille ou obtenir plus tard une place chez M^r le Cte de Caseneuve comme il me le promet très gracieusement dans sa lettre de ce jour.

Si ce que je vous demande Monsieur le Prince est impossible malgré vos relations, ma position est telle que malgré tout ce que vous avez déjà bien voulu faire pour moi malgré toutes les convenances, je me vois forcé de vous prier de me prêter jusqu'à la fin courant mille francs afin de pouvoir prolonger ma position de quelques jours.

Je vous en prie ne me refusez pas ce service dont je vous demande je suis à bout de ressources et je crains que demain même il me soit impossible de continuer mon travail faute de ressources –

Veuillez accepter mes excuses pour mon importunité ainsi que l'assurance de ma plus parfaite considération avec laquelle j'ai l'honneur d'être

Votre tout devoué serviteur

Henri Slazezynski

3 Rue Libert, Paris-Bercy.

21 Sept. 1870

Czytając ~~dziennik Pana~~ „Kraj" znajduję zasady liberalne i postępowe tego dziennika tak stosowne do moich politycznych przekonań — że ~~ośmielam~~ począłem myśl się zgłosić do Pana ofiarując mu moją korespondencyę z Francii, Anglii i ~~z~~ Włoch, gdzie zwykle przebywam. Stosunki dawne jakie mam z polit. ludźmi w tych krajach dadzą mi sposobność ~~często~~ do posyłania Panu często ważne ~~nowe~~ szczegóły, szczególniej w tych czasach brzemiennych przyszłością.

Wszyscy mamy nadzieję że Francya wyjdzie zwycięsko z krwawej walki w jaką lekkomyślne rządy Cesarskie ją wprowadziły.

4561

Nice 12 paźdz. 1870

Szczepański Alfred Redaktor Kraju w Krakowie

~~W odpowiedzi na list~~ Bardzo mi przyjemnie było wyczytać z listu Pańskiego z 6 b.m. że Pan przyjmujesz moją propozycyę — ponieważ to da mi sposobność korespondowania z moją ojczyzną i z Krakowem który tyle wspomnień młodości we mnie wzbudza. Co się tycze ~~[illegible]~~ korespondując w r. 1859-1863 — miałem ~~[illegible]~~ ~~od~~ niemieckiej Gazety Warszawskiej (~~[illegible]~~), od Kraju ~~[illegible]~~, Proszę mi odpowiedzieć czyli to ~~[illegible]~~ w „Kraju" ponieść ~~przyjąć~~ mogę? ~~W tej cenie~~ nie jest ~~przyjmę na~~ i czyli listy mają być frankowane lub ~~siebie frankowanie listów które duża~~ na koszt Redakcyi posyłane. Ten ostatni ~~wynoszą ponieważ niema konwencyi~~ sposób ~~między~~ jest lepszy bo regularnie dochodzą i nigdy się nie gubią. Listy moje będą numerowane —

1. 12 8bre
2. 24 "

53

~~[illegible]~~ 4561

ad

6/10 70

Szanowny Panie. Proponowane korespondencje byłyby nam przydatne od czasu do czasu — prosimy o nadesłanie z wymienieniem ~~jakie~~ warunków — uprzedzając, że Kraj jedyny niepodległy i o własnych siłach stojący dziennik polski tylko skromne demokratyczne warunki przyjąć może.

Z poważaniem

Szczepański Alfred.

55

Barcelona 22 Kwietnia 1866

7561

Kochany Adasiu

Z listu Artura Sienkiewicza dowiaduję się o okropnéj jaką poniosłeś stracie — wiesz jak wysoki szacunek miałem zawsze dla Twojego ojca — podzielam Twą boleść, i więcéj nie piszę.

Całuję Cię Twój

Ptaszyński.

w kilka dni po napisaniu tego listu Ptaszyński umarł w Barcelonie

57

22 Grudnia 1847
Roma

Wielmożny Mości Dobrodzieju

Dziś dopiero odebrałem obadwa listy Pańskie adresowane Posta restante — Leżały tam sobie szczęśliwie aż do dziś dnia zapewne cieśninnie w najgorszą popadłem opinię u pana Dobr. a przypadkiem dowiedziałem się o nich — (Będąc dziś u P. Cechi) powiada mi że ma na moje imię 100 Skudów — Poszedłem tedy natychmiast na pocztę gdzie znalazłem dwa listy od dawna już tam leżące na które dziś jeszcze z największem pośpiechem odpowiadam aby o ile można rzecz naprawować — Przez zapomnienie pisząc niepołożyłem mojego adresu podejrzewałem P. Jastrzębskiego że nie uczynił Pan Dob. mojej posyłki (bo zgadł abym nie mówił nic w liście że przez niego posyłam) —

Prawdziwie Pani nie zasłużyłem sobie niczem ani ja na tyle jego dla mnie przyjaźni ani moja mizerna robota na tak łaskawe przyjęcie — Było to oddawna skończone tylko nie wiedziałem jak i gdzie przesłać — w dalszym czasie o ile sił moich będę się starał wynagrodzić i jestem na Państwa rozkazy zawsze co tylko potrzeba w Rzymie dom nie proszę ja w dym — Rozkazujem

waszemu [illegible]

Teraz zaś co do Interesu WW Skudow są na przyszłą
robotę jakiej Pan Dobr zażądasz — Ja dziś nie mam nic
do roboty Mężczyłem obraz Duży Sobieskiego który
posyłam pierwszych dni Stycznia do Paryża P.
Nowinskiemu i zostaje a spasso jak powiadają włochy
mogę więc wszystko robić co tylko Pan Dor: roskaże
tak dla siebie jak dla kogo innego — Wiem że Panu
w czasie jego bytności tu podobała się bardzo Madonna
Murylla w Galerii Corsyni jak tylko wolno kopijować
to natychmiast zacznę i zrobię najprędzej o ile czas
materialnie pozwoli — mam Madonnę Folinio z Rafaela
watykańską prawie skończoną wielkość taka sama jak
pierwsza którą Pan widział zaczętą — mogę ją skoń-
czyć najdalej za 2 miesiące — a potem do wyboru pań-
skiego wszystko co tylko pan roskaże — Dziś bardzo przyszły
ciężkie czasy na malarzy i Bóg wie jak długo
potrwają — Co zaś do zapłaty wszystko co jest dla Pana
Dor: to arbitralnie jemu zostawiam i proszę na przy-
jaźń bez żadnego zemną postępować skrupułu
ja ze wszystkiego będę kontent — Co zaś do Obrazów
starych te rzadko dobre a jeżeli jest co niezłego to
dokupić się trudno bo wszystkie są w ręku przekupniów
z biustami staremi też sama historia wnakże
będę wszędzie pytać — Co zaś do srebra i innych
rzeczy będę szukał okazii a jak tylko się zdarzy
natychmiast doniosę — Żona moja także malarka
skiżna robi akwarelle miniatury i na marmu-
rze ale to wszystko dziś na mało się zdało
Kończę moje nudny czekając na pański wybór
z niecierpliwością Zabawniam o głębokiem moim
poszanowaniu dla Państwa na zawsze
szczery przyjaciel i Sługa Pana Dob —

Roman Rokempski

Kochanego Pana Adama nay serdeczniey ściskam
i zdaie mi się wszystko że Panowie kiedyś sobie na
wakacie przyjedziecie do Rzymu choć na dni 15 ach
Boże bo nie wiem co bym dał zato bo dla mnie to trochę
ciężko do gemu a już umyśliłem osieść może także
i na zawsze w Rzymie —

Mój adres Via Crociferi N° 8 to daleko pewniey
i prędzey bo tu posta restante może list i zginąć

Non avendo l'onore di conoscerlo personalmente, ma solo
perché il mio carissimo Postempski mio marito, mi
ne ha tradotta in italiano la sua amicale lettera
nella quale ha avuto la bontà di salutarmi, cas
mi permetta d'inviargli i miei ossequiosi saluti
e di augurargli il prossimo Anno colmo di tutte
le felicità che desidero per la medesima mia
famiglia estensibili alla sua, mi creda di
vero cuore

Suo servo Dev.mo
Agnesa Postempski
nata Ruffini

Rozpieczętowałem list abym wspomniał że w Galerii Borghese
są bardzo piękne trzy gracie Tyciana wielkości naturalney pół
figury z dwoma kupidynami nagiemi zdaie mi się że właśnie
może bydź do salonu lub co bądź kolwiek Pan Dob sobie przypa
mina — czekam na rozkazy —

Czy pan Dob: przypadkiem nie wie o banku w Wiedniu Mr
Szulter i Comp: co egzystował przed rewolucią — Ja pod tem adre-
sem posyłałem P: Żebrowskiemu obrazek do Galicii mane dru
gi dla jego żony (rodzajowy chłopy rzymskie:) to adres przed rewolucyą
dziś boję się posyłać aby mi w drodze nie zginęło a pisać do nich
do Galicii bałem się aby kogo tem nie skompromitować proszę w tem
Pana o radę — to jest dobry kawał grosza dla mnie 100 fran: adres tak potrzebny

Postempski

Postempski

Au Monsieur

Monsieur

Michel de Wiszniewski

à Genova

poste restante

6/9 15

6
30
90

1954

1849. 4561 59

Szanowny Panie Adamie —

Przed laty kilka przejeżdżając przez Rzym żądaliście abym wam skopiował grajka z Rafała — Owoż uczyniłem to zaraz i tylko spóźniłem się z odesłaniem — w części jest moja wina a w części i nie — Zaciekawiłem poświęcić Bożym — a potem niewiedziałem z pewnością gdzie do was mam pisać — Ale od czasu jakeście Państwo zamieszkali Genua Czekałem okazji aby niepotrzebnych kosztów przesyłki nie robić kilka przepuściłem — a dziś zostatniej korzystam — i posyłam onego grajka —

A teraz mój interes bądź tak łaskaw Szanowny Panie Adamie donieść mi jeżeli wiesz gdzie się obecnie znajduje Kowinski i że li zaś nie to można się o niem do-

wiedzieć

od Gattorno i czy ma on ciągle
swoje interesa w Genui i czy go się
tam spodziewają i kiedy – zaco
wszystko bardzo będę wdzięczny –
Ojcu Pańskiemu moje najpowin-
niejsze uszanowanie – Życzę zdrowia
i wszelkiego dobra a czekam na
odpowiedź ——

23 Września
1849 Roma

Sługa Roman Postempski

NB: Żałuję że nie mogę Panowie widzieć
skończyłem Obraz Naturalnej wiel-
kości Sobieski jak przyjmuje Amba-
sadę Cesarską –

Al Illmo Signore

Il Signor

Adamo Wisniewski

Genova

61

d 16 Lip 1850

Mój Drogi i Szanowny Panie Dobr:

Dzisiaj wyprawiłem miniaturę na marmurze białym Madonna in adoragione i Bambino S^to kopia z Guido Reni robota mojej żony — Ta sama o której obszernie Panu Dobr: pisałem w ostatniem liście — Przyjdzie do Genui 20 b. m: p tegoż komisjonera Font vico avavite Cena jej jest jeżeli tu to jest na lądzie stałym najmniejsza sześćdziesiąt skudów a maxymum 75 a zaś dla wyspiarzy anglików minimum 100 a maxymum 125 — — Niechże nadużywać cierpliwości Pańskiej zbytecznem mojem gadulstwem i powtarzaniem rzeczy któremi zdaje mi się że już panu Dobr: w pierwszem liście dostatecznie wynudziłem — a polecając się Jego Łaskawej i wielce dla mnie Szanownej przyjaźni z niecierpliwością oczekuję na zdanie jego co do naszych mizernych pozgranin a na ten raz proszę przyjąć od nas obojga wyraz głębokiego uszanowania Przyjaciel i Sługa

R: Postempski

Pana Adama najserdeczniej całuję — w paczce załączone są bilety mojej żony które może nam będą potrzebne — wieko od paczki wysuwa się a jest przyśrubowane dwiema śrubkami a bez odśrubowania nie można otworzyć —

Via Crociferi No 8 Postempski —

265

9

Al Ill.mo Signore
Il S.r Prus de Wiszniewski
a Genova

ROMA 16 LUG. 50

1952

Drogi Panie Adamie

Zaczepiliście sobie panowie bidę: wdawszy się zemno bo bez ustanku Panów Dob: napastuje i odrywam od interesow – Ach coż mam czynić Panowie tak iestescie namnie dobrzy i łaskawi – a natem biednym swiecie ludzie dobrzy to i za złych muszą cierpieć – bo od złych ktoż może czego zgdać – Przepraszam więc zawczasu oco mam prosić i niechce się już uprzykrzać Ojcu Panskiemu do Pana zatem jak wdym – jako niesie przysłowie –

Mały obrazek olejny co posłałem panstwu wspominałem że mi był ordynowany przez P: Żebrowskie z galicii i Ja dawniej radziłem się Panow czy mam pisać lub nie do tej pani – w styczniu jeszcze napisałem przez okazie i dopiero trzy dnie dzisiaj odebrałem list od tej pani żądający aby ten obrazek posłać do Krakowa pod adresem Xiędza Patrycy Wąchalski z poleceniem wręczenia go P: Żebrowskiej a Panstwo wyjeżdżają zagranicę na rok lub pułtora będą przejeżdżać przez Krakow w miesiącu maju i tam chcą mieć odemnie list i obrazek –

Jeżeli zatem on obrazek nie jest za angażowa-
ny to prosiłbym Pana Dob: aby był tak łas-
kaw i wysłał go do Krakowa Panowie dobrodzie-
je może macie stosunki z Krakowem to można
go adresować chociażby do kogo kolwiek, żeby
tylko wszczoną anemu Księdzu przesyłka tymże
sposobem jak ja go panom posłałem zwinię-
ty i w trumience — Porto na koszt odbierającego
a jeżeli P: Żebrowska nie zechce przyjąć kosztów
czego się niespodziewam to mi zapłaty potrąci
ja dla nich robiłem już dawniej i byli dla mnie
bardzo dobrzy — Oto proszę i przepraszam mój drogi
Panie Adamie uczynić jak najprędzej bo jeżeli by
przyszedł obrazek po wyjeździe tej Pani z Krakowa
to musiałbym czekać rok cały na odpowiedź
zanim wrócą z zagranicy — Proszę także Kochany
Panie Adamie napisać zaraz do mnie jak rzeczy
są bo ja bez listu Pańskiego nie mogę pisać
do Krakowa nie wiedząc czy obrazek posłany lub
nie — Jeżeli zaś obrazek za angażowany to nic
nie szkodzi — Ja jestem w swojem prawie przez tyli
czas nie zgłaszali się o niego i jest ich wina a nie
moja napisze tylko że im inny odmaluje —
Czekam na łaskawą odpowiedź prędko jeżeli być
może — Adres na malowanie co ma pójść
do Krakowa taki Ksiądz Patrycy Wąchalski u
Sw Katarzyny — wręczyć P: Żebrowskiej —
Kopie o których donosiłem są awansowane
znacznie — Jedna zupełnie skończona i już dosta-
tecznie wyschła — Madonna Murylla —

i jeżeli Panowie Dob: życzycie to mogę w krótce prze-
słać ja wstrzymałem się z odesłaniem dlatego
tylko ażeby ją przesłać razem z trzema graci-
ami Gycianą a które jednakże nie będę mógł
prędzej dołączyć jak w końcu moja to czyni-
łem dla oszczędzenia kosztów porto – ale uczy-
nię jak panowie rozkażecie o czem także pro-
szę mi donieść o toż całe moje wdy Panu Dob.
wybożyłem i polecam się łaskawej przy-
jaźni i najserdeczniej ściskam

Przyjaciel i Sługa Panu Dobr.
Roman Postempski

Ojcu Panu swemu Ja i Żona moja posyłamy
zasyłamy uszanowanie –

Jeszcze proszę Łaskawy Panie Adamie o rychłą
jak tylko można odpowiedź i o prędkie odesłanie
obrazku wprost do Krakowa jeżeli nie jest
jak powiadam za angażowany –

d 28 Kwiet
1850 Rzym

Al Illmo Signore

Il Signore

de Wisznieski

a Genova

posta restante

Wielmożny Mości Dobr —

Wynalazłem porcellanę niewiem tylko
czy to jest to co Pan Dr: żądał —
Serwis na osob 12: kupiony z okazii
który dziś chcą odprzedać — powiada właści-
ciel że to jest porcellana saska nowa
ja zaś nieznam się dość ażebym mógł prze-
czyć lub twierdzić że tak jest —
Dosyć biała i przezroczysta bez żad-
nego złocenia po brzegach tylko kilka
~~[illegible]~~ kiatów bukiet we środku malowane
malowanie zaś dosyć ordynaryjne to wszystko
jest nowe jak gdyby nigdy nie było używane
Powiadają że porcelana saska jaka bądź ona
jest na pod spodem każdej sztuki znak —
Dwie szpady na krzyż złożone błękitne porcella-
na zaś o której mówię nie znak błękitny
ale nie szpady tylko jakby gadunek jakiś berła
mały glob i trzy litery pod spodem K.M.P. —

Wszystkiego jest 102 sztuki a poszczegułowie
iak następuje —
72 talerzy stołowych między któremi jest 12
głębokich a reszta płytkie —
4 — Półmiski owalne dosyć spore
6 Puł: okrągłych —
8 niby miseczki nieże niewiem na jaki wszystk
sześciokątne /Cantoniere/
1 Waza niewielka —
4 naczyńka niewielkie na podkwe jak u nas
nazywają —
1 naczyńko na olej
2 solniczki
2 musztardniczki —
2 talerzyki — /:Da conserva:/
Zato wszystko żąda 400 franków to było
pierwsze słowo ia nic mu nie mówiłem czy
to drogo czy tanio bo sam niewiem —
a zdaje mi się że może kupując oddałby taniej
o czem wszystkiem Pan Dob donoszę
podług jego rozkazu. czekam na łaskawą
odpowiedź czy to jest jak pondobrodziej życzył
lub nie — pokazuje się tu czasem i porcellana
saska stara ale to tylko u nantykwariuszów
i nadzwyczaj że droga o czem ja ani wyobra-
żenia nie miałem, i myślałem że to wszyst-
ko jedno czy nowa czy stara —
— 13 Jest także 12 talerzy głębokich u tegoż samego
co nie należy do 102 sztuk wyżej wymienionych
i tylko na żądanie powiada że osobno przedze

są jednakże zupełnie garniturowe. —
Co zaś do robot malarskich dzień w dzień ciągle
robię więcej mi czasu zabrały niż myślałem
ale to nie praca ale że pogoleniach połowa
czasu się traci odtrąciwszy na święta wakacie
czyszczenia zamykania i tym podobne
mitręgi — wszystko jednak bardzo zaawanso-
wane bo razem wszystko robię ażeby jak
najmniej czasu tracić niemożna w jednem
to biegę w drugie i często mi się to udaje —
Czekam na łaskawą odpowiedź Panów
Dob — i zasyłając moje uszanowanie i najser-
deczniejsze pozdrowienie Panom Dobr —

mam honor płacić się ich łaskawej
o mnie pamięci i przyjaźni —

najniższy sługa i Prawdziwy przyjaciel

R. Postempski

d. 17 kwiet
1850
Rzym

Żona moja winne swoje uszanowanie
zasyła Panom Dobrodziejom —

All'Ilmo Signore

I Signori

de Wisniewski

a Genova

posta restante

d: 29 Czerw 1850 Rzym

Mój Drogi Kochany i najszanowniejszy
dla mnie Panie —

Po wyprawieniu ostatniego listu wyszukałem nareszcie Pański z 3go febr: razem odpowiadam —

Supprymuję Wilmoz: Mości Dobr: a które to kładłem dla poszanowania jakie miałem i mam zawsze od pierwszego mojego z nim spotkania się w Rzymie (a co mi na zawsze najdroższą i najmilszą zostanie pamiątką) — nie śmiałem użyć poufalszego tytułu i myślałem sobie że po staremu będzie najlepiej — A ośmielony jego dobrocią własnem żądaniem, tak drogą dla mnie na zawsze i szanowną przyjaźnią (na którą wcale ja nie zasłużyłem) stosuję się we wszystkiem do jego woli i rozkazu —

Wyprawiłem trzy Gracie Tyjana i madonne Murillo: statkiem parowym które Panowie Dobr: odbiorą najdalej 4 lipca ~~prz~~ przez komisionera jak pierwej Font vicolo acquavite albo w porto franco przepraszam że tak przeciągnąłem bo to jak się kończy obraz to dzień zadnim tak upływy że się człek ani spostrzeże — potem trzeba było poczekać trochę żeby dostatecznie uschło do zwinięcia bez uszkodzenia — Obydwa obrazy nie są werniksowane Madonna Murillo można zaraz powerniksować a zaś 3 Gracie lepiej dwa miesiące poczekać i koniecznie powerniksować obydwa bo zanadtą niektóre rzeczy zamatowane pod werniksem szybko wyjdzie — operacie taką każdy koloraro zrobi: za parę pawłów — a która w swoim czasie jest konieczna — z niecierpliwością i bojaźnią oczekuję wiadomości i sądu Pan: Dobr: który to ja bardzo wysoko cenię a z duszy i całego serca chciałbym mu we wszystkiem dogodzić —

lo do madonny Fuligno — Niebyłbo że ja zupełnie nie zgadzam na wszystko warunki panskie ale bardzo nawet jestem bystrot i grosze i zabiorę nam Panu dob: żeby nawet kto i chciał nabyć chciby i 10 razy wyżej dawał i zachowaj Bg dla siebie jeżeli mi się podoba taki jest mój warunek prosze tylko o pocziniu trochę Jest mi[illegible] na przebu bajnijszej a nawet dpisuje[illegible] robotę — ale mury tak dis mają — w Brzymiu oglądano herbarz tak bardzo Pielgrzini — Job z przyjaciołmi i żoną obraz Dwojej Jakuba Bg wyrobi 6: nalgrod a 600 Dukatów rządzi i obraz do galerii S: Łukasza w bardzo powabne pod bezdenną wzgl[illegible] termin na 20 kwietnia 1851 — Ja dis oto bardzo polubiłem i zazy-nam w tych dniach chciałbym nie[illegible] podmalo-wać obraz herbarzowy a przez czas jak go zostawię do wyschnięcia długo byłbym fuligno — Jeżeli Panu Dob-ra zrobi nie zobaczy to Panu byłaby i niebo dogod-ność — Ach co do zrobu jako i koszt[illegible] jakie zrobo pewnego obraz herbarzowy —

Za dni parę miałem przyjemny panu Dob: minia-turę na marmurze biatym z[illegible] żony[illegible] madonna i bambino kopia z Guido Reni Galeria Doria — dosyć jest dużo — i[illegible] robi wanie znamy tylko w Rzymie bez angielskiej wiznierowi że lubią i dosyć dobrze płacą dawniejszych[illegible] zdawał się angliom przedawcom — Nie mieli nadzwyczaj dobro i pamiętnej mojej pro-jektowe — oto jeżeli Panowi Dob: mają jakie obrazki z Lon-dynem rzeby nie można umieścić tego w jakim domu Lond-ynowem gdzie dużo bywa ludzi bogatych — mnie się zdaje że tak nas byłby to zbarb na przyszłość mogę takie korespon-dencje nie tylko że można by wszystko dyrygować ale nawet tem sposobem można by mieć ordynacje z Londynu jak to niektórzy nie się dzieje ale bardzo mało jest takich co mogą takie mieć korespondencje a kto ją ma to bardzo skromnie chowa i nikomu nie nie mówi — W anglii nie się darmo nie robi a raz zaciągnąwszy takie stosunki wtedy[illegible] ustępili procent dziesiąty od[illegible] — Co jeżeli można uczynić tobie-mu Panu dobrodziejstwo nie[illegible] mieli odrzucenia" bo to byłby sposób do życia na zawsze — Za miesiąc 2 będziemy[illegible] mieli nasze[illegible] obraz takie Panu Dob posła-my — mybyśmy chcieli abyś dzieła u pana dobrodzieja zostały na pokazywanie ludziom a koszt podobnych do Londynu jeżeli za grubo nam się zda —

miniatura zawniż pojdzie przez Font: Co Pan Adam ko-
chany zechce łaskawie odebrać przyjdzie za kilka dni po-
źniej niż malowania olejne — dlatego że paczka nie jest
jeszcze wygotowana a malowanie delikatniejsze więcej
potrzebuje starania niż płutno żeby marmur nie skłuk-
ł się bo jest bardzo cienki —

Ciebie nadużywszy cierpliwości Pańskiej
nadmiarę i nadudziwszy go że nie można
więcej — Zasyłam z najczulszem serdecznem
pozdrowieniem moje głębokie uszanowanie
całem ich domowi od naj Obojga

Przyjaciel
Postempski —

Via Crociferi N° 8 —

Posyłając do Londynu trzeba by umieścić adres mojej
żony razem — Bilety panowie Dob: znajdą w paczce ra-
zem z miniaturą —
Pana Adama całuję najserdeczniej — Z Krakowa
nie mam żadnej odpowiedzi i boję się żeby się Pani
Zebrow: nie odechciało obrazu tak jak się zachciało
w pierw bo by tylko narosili na koszta przesyłki

4561

31 LG

Al Ill.mo Signore

Il Signore Prus de Wiszniewski

a Genova

ROMA 29 [illegible]

Mój drogi a wielce Szanowny mi Panie Dob:
Niewiem jak mam zacząć moją prozbę ja co już i
tak mojemi żądaniami spokoju Panu nie daję —
Ale ufając w jego dobroci i dla mnie wielce szanow-
nej przyjaźni ośmielam się i na ten raz — podche-
biając sobie że w każdem przypadku nie będziesz mnie
Pan Dob: surowo sądził —

Prosiłbym Pana Dob: awans sumy naznaczonej przez niego za Foligno a ja z mojej strony obo-
wiązuję się najsolenniej bez żadnego zawodu wygotować
na koniec Oktobra r. b: z największem staraniem na
jaki tylko mnie stać — A jeżeli się moja praca Panu
Dob: podoba to kładę warunek ażebyś ją Pan Dob:
koniecznie dla siebie zachował za cenę naznaczoną
przez niego — a co ja będę uważał za największą
dla mnie nagrodę i dowód przyjaźni — podtem jed-
nakże stryktę warunkiem jeżeli się wykonanie
zupełnie Panu podoba —

Zawód jakiego doznanie od P: Zebrowskiej
niemając do dziś dnia żadnej wiadomości — stawia
mnie w zupełnej niemożności kontynuowania
robót moich — Ja spodziewałem się odpowiedzi
na koniec Czerwca a tu już i lipiec mija i ani wi-
dać ani słychać — a nawet ja zupełnie rachowa-
łem nie przewidując tak długiego opóźnienia —
i po naznaczałem termina opłaty moich małych
wydatków domowych na koniec lipca —
a co wszystko wielkie czyni mi kłopoty —
I z całą szczerością i zaufaniem udaję się do Pana
dobrodzieja proszę go o awans 150 Złotych
jeżeli Panu Dob: nie zrobi różnicy a mnie będzie
wielką pomocą i stanie dziś za podwójną wartość

roz jeszcze naj serdeczniej przepraszam Pana Dob. za taką niedyskrecię z mojej strony — Czekam na łaskawą odpowiedź P. D. zasyłając moje głębokie uszanowanie Całemu ich domowi od nas obojgu —

na zawsze Przyjaciel

R: Postempski —

D: 29 Lipca
1850 Rzym

Kochanego Pana Adama ściskam i najserdeczniej całuję i dajboże jeszcze się kiedy zobaczyć — Jak Panowie znajdują naszę ostatnie roboty im przesłane — i czy je odebrali —

Via Crociferi No 8 —

All'Ill.mo Signore

Il Signor Pietro de Wisznewski

a Genova

Sporta restante

71

d: 20 Lutego
1810

Mój Drogi i Szanowny Panie —

4561

Foligna dzisiaj zapakowana
ruszyła do cierta vechia a stamtąd
najpierwszym statkiem do państwa
się dostania — Przepraszam po stokroć
Pana Dobro: za wydatek jaki mu uczy-
ni przesyłka na ten raz to jest opłata
paki i rozmaitych ceregelów przy wysła-
niu i opłat co wszystko przeszło sześć
skudów Rzymskich wyniesie —
Stem zawsze jednakże warunkiem że
Pan Deb: raczy mi uczynić tę łaskę
i postąpić bez żadnych komplementów
to jest — w dalszych rachunkach jeżeli będzie-
my je mieli potrącić ten wydatek
jako podług wszelkiego prawa sprawied-
liwości do mnie należący — a który ja
teraz ufając w jego dla mnie dobroci
pozwoliłem sobie na niego przeka-
zać — Budżet mój domowy który jest
jak struny na skrzypcach wyciągnien-
ty nie pozwalał mi ponieść tego wydat-
ku a bez czego obrazu nie można było
wysłać — Zniecierpliwością oczekuję
na sąd Pana Debr: jak roboty znajdzie
i upraszam na jego dla mnie tak sza-
nowną przyjaźń — wrącz mi pomiędzy

i bez żadnej ceremonii to ja na tomiast
odsłużę czym tylko Pan dob rozkaże —
Przepraszam także że nie natermin
posyłam jak obiecałem bo musiałem
czekać ażeby obraz wyschł należycie
do zwinięcia — Nie jest wcale wernixo-
wany bo za świeży ale za miesięcy trzy
potrzeba go powernixować bo zanad-
to jest mat, w niektórych miejscach
pierwsze zaś dwa można już teraz
wernixować śmiało — co wszystko
uczyni każdy Koloraro za małą
opłatą —
Przypominam się łaskawej pamięci Pan
dobro: o nasz interes Londyński jak
on stoi — na ten raz przepraszamy
Szanownego Pana Dobr. oboje że tak
mu się naprzykrzamy zatrudniając
naszemi sprawami i zasyłamy całej
jak szanownej Rodzinie nasze głęboko
uszanowanie —

Przyjaciel na zawsze
R. Postempski

P. Adama ściskam postolnie naj
serdeczniej — WS obiecują dużo cudzo-
ziemców w Rzymie a nawet już za-
czynają się zjeżdżać —
u nas tu grożą ogromną drożyzną z po-
wodu tax i opłat od Stycznia o czem
Panowie zapewno wiecie — Niewiem
co będziemy czynić w takim razie

może i przyjdzie wynieść się na
mieszkanie do Florencyi ale to jeszcze
zobaczymy —

Via Crociferi No 8

Obraz posiadł przez tegoż samego
Expedycionera Font vivo acqua vita —

al Ilmo Signore e
Il Signor —
Pius de Wisznieski

a Genova —

1000. 26. 80 x 900. 73000
— 25. 70 x 63000.
2 ~~100~~
9/m. 73~~000~~ 98
7

25 NOVE
5

4561

d: 10 Decembra 1850
Roma

Drogi Panie Adamie —

List pański i Skudów Rzymskich 70 przed kilką dniami odbrałem za które bardzo dziękuję —
Proszę najuniżeniej Państwa Dob: postąpić ze mną bez żadnej ceremonii — a to na wypadek jeżeli co bądź z robót moich panom się nie podoba co do ceny, przedmiotu, lub wykonania — zamienić na co innego lub co innego zrobić — rozkazujcie proszę was moi drodzy i kochani panowie a sługa wasz z największą dla siebie przyjemnością wszystko uczyni jak będziecie żądali —
ale Jeszcze jedna prośba otóż zawsze panów Dob: nadziemuszę — Miniatury mojej żony pozostałe jako to madonna na marmurze Giovanna — modestia i vanitas Speranza — może to i bardzo dobrze że się u panów zostały zamiast nuży do Londynu — Tu mamy dosyć cudzoziemców rozmaitych

i zdaje się że byłoby to dosyć łatwo
zbyć — bo się nas nawet o niektóre
rzeczy już pytano — Że Pan Adam Dob.
będzie łaskaw przysłać nam je takąż
samą drogą jak je posyłam tajest
przez tegoż samego komisionera —
Zamawiając sobie zawsze jak łaskę
na pozostałości w lecie bo tu u nas
w lecie nawet i w najlepszych czasach
nikogo nie ma — mamy nadzieję
że troszeczki może lepiej interesa mam
żadną iść — a nawet już mamy
trochę roboty to może Bóg da że
będzie i więcej — Przepraszam kochany
Panie Adamie za nudę i ambarasy
jaki zawsze wam czynię mojemi
interesami —
W. Ojcu Pan Dr. moje głębokie uszano
wanie zasyłamy oboje dziękujemy
za szanowną o nas pamięć — I za
tego serca życzemy prędkiego do zdro-
wia powrotu w tem przekonaniu że słabość
jest tylko małą niedyspozycją
a ze świętami życzemy najprzód
zdrowia całemu szanownemu jak
domowi i zmiany ze zmianą ro-
ku wszystkiego co jest złe na naj-
lepsze i najprzyjemniejsze — Przyjmie
Panowie Dobr. moje uszanowanie i po-
zdrowienie —

od waszego Sługi i Przyjaciela
na zawsze —

Ks: Postempski —

Ja i cała moja mała rodzina
zdrowi jesteśmy —

Powtarzam adres nawszelki wypadek
Crociferi No 8 —

Al Ill.mo Signore
Il Signor
Prus de Wiszniewski
a Genova
nostra rettorica

15 DICHE

5

10 maja 1836

Wielmożni Panowie Dobr. —

Na dwa listy Pana Adama i Pański odpowiadam razem bo je jednego dnia odebrałem a zaś trzeci o którem pan dobrodziej wspomina musiał zaginąć bo szukali wszędzie na poczcie i nie mogli go znaleść w czem niema nic dziwnego bo to tu taki porządek — wszak trzy dni przed odebraniem listu Pana Adama żona moja pytała się i powiedzieli jej że nie niema — Potem zaś mając już w ręku list kochanego Pana Adama zacząłem się ostro upominać i musieli mi wynaleść —

Co do porcelany i mnie się zdawało że za droga i bardzo wątpliwe czy zaska a że nowa to niema żadnej kwestii — Stare można gdzie niegdzie wyrzec ale to bardzo mało i bardzo rzadko a nigdy kompletu ~~tylko~~ tylko zawsze kilka zaledwie sztuk i te różne jedna od drugiej —

Sto skudów które Pan Dob. raczył łaskawie przesłać odebraliśmy za które najserdeczniej dziękujemy ja i moja żona a nawet i mój Stopczyk bo jakem list żonie czytał to on się śmiał — a do dziś dnia nie więcej nie umie tylko śmiać się tośmy sobie zaraz powiedzieli ten jego uśmiech będzie to podziękowanie Kochanym Panom moim za ich staranie i nudy jakiemi ciągle obarczamy —

10 Maja 1850

Kopie moje zdaje mi się że w tem miesiącu dwie będę mógł przesłać to jest Grani i Murillo i jeżeli może być jaka różnica to o parę dni mniej więcej – ale zaręczam że nie z mojej winy ale mnóstwo świąt a lada pretext oko to już i galeria zamknięta —

Proszę przyjąć wyraz prawdziwego poszanowania i szacunku od prawdziwego przyjaciela WW Panów Dob: —

uniżony Sługa Roman Postempski

d. 10 maja 1850 Rk Rzymie

Żona moja załącza swoje pocieszenie uszanowaniem WW PP Dobr. —

adres Via crociferi N° 8 piano 3

Postempski

All' Illustr. Signione

Il Signore

Pres de Wiszniewski

a Genova

19

15 MAG

1954

765 / 135 / 890 — 18 1 5 / 126 9 / 35

Wilno d: 15 Stycznia 1830
Roku —

Wielmożny Mości Dobr[e] tu wyrażone ceny Akwarellów

Wszystka zaledwo dni odpowiadam Panu Dobr: ale rozgrzeszenie że mi przez lenistwo tylko abiby można było dokładniej wszystko donieść — Teraz jutro biorąc się do tych gracji obrał to bardzo takowych i zawsze mniemałem jest kopijowych Szczęśliwem przypadkiem udało mi się nie stuyo czekać na kolej — Jest naturalny nieboszczki i bardzo pięknej mogę śmiało pomiędzy się najpiękniejszy Egzemplarz w Rzymie to właśnie jest ten obraz dla Panien dokładniejszego onym wyobrażenia zategrzam że mały rysunek tylko w konturze na szkicowany — Portret na przodzie nie dokładny ale jest jakiś takie wyobrażenie ile jest figur i jak stoją i jak się obrzyte — Kotki kupidynka w opuszczeniu na ramionach pierwszej gracji od góry aż na dół zjada draperija czerwono naszara co mi służy za tło i cudownie podobnej pięknie malowana ciało — linia zgury do dołu idąca po prawej stronie gracji pierwszej gatunek deseny — Szy mundur od tej linii na lewo aż do końca obrazu jest jejzor w bardzo gorzącym tonie wpadający aż w czerwonawość co wszystko jest do najmiłszej harmonii z sobą — Kroszty zategrowany na mały rysunek z pomocą pamięci Pana Dobr: —

Foligno moja niebała bardzo mnie kosztowała pracy jak pierwsza jest to że od dawna zaczęła przerywania wolnymi czasami robiona i pozostawała się najdalej za mnie moją theorią ale tam takie jest nałtok że ani dopowiedzieć nie dosyć Postać ale ja już czułem i pierwsze wabienia mojego zarobku tą pierwszy obraz był mi zapłacony 200 chuderlawe zaś od dam 200 przy dzisiejszych trudnych czasach i nienarodzonych na malarstwo i to jest najniższa cena — co się zaś tyczy pana Dobr: nie mam ceny żadnej na żaden obraz co pan Dobr: zamowy się dać może a ja aż nadto być kontent — i życzliwemu Panu Dobr: na przyszły jakby raczył mnie zaszczycić na zamówienie jakie mam dla niego i na wszystko co mam najdroższego bez żadnego skrupułu i ceremonii zimnej pozbyć

i ho jest warunek z mojej strony, bez którego ja do niczego się nie zobowiązuję — Wie mi pan Dobr. że w biedzie razie ja nie nie tracę niemogę nic dziś do roboty bo wszystko jest dobre co było do adaptacyi był miał tabie madonna muryllo z Corsyni bo jest bryllant ad. ony gijenotti malowidło — te wszystkie trzy obrazy niemogą przeszkodzić ot bolo Wilhij nowy i nakupk miast Pana Dobr. pozostanie — bij una jest najmniejsza Studow 100 najmniejsza 85 — mam jeszcze małenkij obrazek rodzajowy wtedzie pani Zebrowskiej niemam nikomu nadziej że go zarządza chcieli obstalować to takie mogłbym panu Dobr. przesłać z kilku akwarellami mojej żony chcie na probę — Obrazek ten był zamowiony za 93 Studzy — Dziś go oddam za 80 — ale wszystko w małem razie mam skomedyc. domnie ale mam takie reputacyi mojego dobrichi co wczoraj pojechał do paryża na ekspozycyą — ale jizli go tam przyjmą jak nigdyś w Wiedniu Leopold cesarz to wolałby był żeby w do tam i nie mieszał się mojemu — jest takie nie chcemy ale jak było się umówić z kopijami ha za dni kilka uboroche — i jak pan Dobr. czy mogę go przyjąć czy nie — Akwarelle mojej żony La Giovanna di Napoli z Leonarda — Galeria Doria — Bella Lizzione z Galer Lichtwer — Pierwszy cena najniższa jest 50 Thaler najmniejsza 40 — Drugij Studow 30 — 25 Cencia z galerii Barberini — Studow 20 — 15 — Dwa portrety z Rafaela chcij darmo się w galerii Doria — wymalowane nakoniec obrazek Dowo restaurowany kopia — Studow — 50 — 40 Speranza z Guida Thaler 20 i 15 — co się zaś tyczy do Pana Dobr. to ma się rozumieć pozdrowienie i zamojemi obrazami to warunek nasz jest prosty powtarzam i zabieram —

Foligno jest wysoki 10 palm Brymichi a szeroka 6 i pół — i palców dwa zwyczajnych w moje nerwnie pułkowa cała — Grecia ta wysoki Palm Bryn 4 ½ Stuzzi zaś Pal 7 i cal jeden — Madonna muryllo Palm 7 i ½ i cali 3 wysoka — a szeroka — 4 i ½ — Sobieski — Palm 3 wysoki a 4 szeroki — a zaś Rodzajowy w bytt przenaczo tuy dla Pani Zebrowskiej 3 palmy szeroki a dwa wysoki — Giovanna jest Palma jedna i cal wysoka — a palma mniej cała szeroka — portrety z Rafaela ta dwa palmy mniej cala cale szeroki a palma ½ i pół i cali za wysoki — Bella Palma jedna szeroka a palma i cztery cal Stuzzi — Cencia 3 cwierci Pal: i cal szeroki a palma wysoka — Speranza Palma mniej pół cala wysoki i trzy cwierci szeroki spraty obrazek rodzajowy i akwarelle mojej żony możemy zaraz nawet postać zabrany tylko na rozkaz Pana Dobr. i obrazki z braku zaś który czy możemy na koszt Pana Dobr. postać zwarunkiem potrzebnie za pierwszy przedaży obrazu wszystkim pan Dobr raz moi Teodora nie zawiadomia — a ja tem zradem z najniższej ochoty zabieram się

do pracy

jeżelibyś Pan Dobr: uważał że mój sobieski znalazłby amatora
tobym jak najprędzej starał się skończyć i przesłać a mało mu
brakuje ale mnie się zdaje że lepiej zaczekać jak będzie przyjęty
mój wielki na wystawie paryskiej — przepraszam że tak nudzę
i najserdeczniej dziękuję Panu Dob: że się raczysz mną interesować
czekam na odpowiedź polecając się jego szanownej przyjaźni
i łaskawej pamięci zasyłam moje uszanowanie całemu ich domowi

Najniższy Sługa
Roman Postempski

Pana Adama najserdeczniej ściskam i na wakacje
w tem roku latem czekam w Rzymie — Żona moja
dziękuje za łaskawą pamięć i zasyła swoje uszanowanie

Poczciwy Postempski zostawił mi miejsce na dopisek wywią-
zując się, żem do was pisał w jego interesie przed kilka miesiącami
Lecz w istocie nie wiem czyli Wam Szanowni Państwo wyrazy
me będą przyjemne? Czy nie? —. Tyle razy pisałem nie otrzy-
mawszy mi słowa odpowiedzi; że Bóg wie co mam o Waszem
milczeniu wnioskować? —. Gdybym dał jakikolwiek powód
snadniej mi by było złe naprawić; odwołać, przeprosić, lub t. p.
zadość uczynienie, za przewinę, zrobić. —. Lecz; że, Bóg świadkiem,
domyśleć się nawet nie mogę powodu; więc mi żal: iż może
przez jakąś niedorzeczną plotkę, przez którego z przepływających
przez Genuę Bohaterów zasianą; zerwać się mogą nasze stosunki
które zdawały mi się opierać na gruntownej dosyć posadzie,
bo na wzajemnym szacunku i na szczerej życzliwości. Które przebyte
solenne w Mediolanie chwile powinnyby utwierdzić na zawsze —. Wszak to
my już nie młodzi —. Wyjąwszy Pana Adama i jego szanowne siostry —
więc już na świecie coraz i coraz mniej nowych stosunków się zawiera
zwłaszcza stosunków przyjacielskich —. Nie rzucajmyż ich bez powodu —. Dlatego
z mej strony z całą szczerością i pokorą chrześciańską, ponawiam me próżne
dotąd odezwy. i proszę jeśli mniemacie mieć do mnie słuszny lub pozorny żal

napiszcie – wymówcie – i jeśli wola zostaniemy jako dawniej przyjaciele
Bo ja po dawnemu was szanuję i na ten nowy Rok życzę wam
pogodniejszych chwil niżli te które w ubiegłym przebyliśmy. Wprawdzie
przepowiednie bardzo wiarogodne zapowiadają na lat pięć jeszcze burzy
na świecie, ale czy dotkną nasze okolice wyłączniej jak dotąd? Tego
nie umiem powiedzieć. Bądź co bądź po tej burzy Pokój ma być błogi
przez lat 22 na świecie, taki jakiego nigdy na ziemi nie było – daj Boże
nam wszystkim dożyć i cieszyć się nim w Polszcze. a teraz kończę
życząc z serca całemu rodzeństwu – Zdrowia – spokoju i powodzenia.

w. szczery i życzliwy p. Korzeniowski

Al Illmo Signore
Il Signor
de Wiszniewski
à Genova
posta restante

Przepraszam Pana Dobra: że tak list za bezgrany – Korzeniowski
nadszedł kiedy ja pisałem i musiałem mu dać przypisać się
bo on jak się czego naprze to trudno wymówić się Post.

79

d: 5 marca 1850 – Rzym

Wielmożny Mości Dobr:

Wczoraj wysłałem kilka małych robot pod adresem Pana Dr: —
Obrazek rodzajowy olejno mój – wyobrażający chłopy z kampanii Rzymskiej – Idąc do Rzymu stanęli na odpoczynek —
Mojej Żony Akwarelle – Giovanna Regina di Napoli, Modestia i Vanita z Leonarda Speranza i Cencia z Guida i tak nazwana Bella di Tiziano —
wszystko jest zamknięte w dwóch małych paczkach drewnianych – Znajduje się u Sr Giovanni W: Font vico Acquarete Spedizioniere – Co Panowie Dobr: zechcie łaskawie odebrać i wziąć pod swoją opiekę —
Reszta zaś jako to Foligna trzy Grazie i Murillo Jak tylko będą zupełnie gotowe i chwili nie tracąc odeszle – Wszelkich starań dokładam ażebym mógł zadowolnić Pana Dobr: i niczego nie zaniedbuję co tylko w mojej mocy i na co tylko mię wystarcza moja mała umiejętność
na ten raz niechcę więcej nudzić Pana Dobr: i polecam się jego łaskawej pamięci

Najniższy sługa
R: Postempski

Pana Adama ściskam mój serdeczniej i pracy
pominam się Łaskawej przyjaźni —

Żona moja swoje winne uszanowanie PP Dobr
zasyła i spodziewa się ciągle że PP Dobr. pozna
osobiście podczas wakacii w Rzymie co daj
Boże — niech tak będzie —

4561

al Ill.mo Signore
il Signor
de Wiszniewski
a Genova
posta restante

5 MAR

HVN 6

81

4561

J'ai promis votre ~~vis~~ visite
à la Ste Pisoni Riccasoni
Rizzini, quelque chose comme cela
elle desire beaucoup vous voir
1° car elle a entendu parler de
vous de votre famille par le Roi
2° elle espère que vous l'aiderez
a vendre ses tableaux —
3° elle vient d'être volée de
300 mille francs par le Cte Bettieri
et le Roi lui a promis une
concession alors elle veut vous
accaparer pour le capital —
Elle n'est pas mal, elle a un
vieux mari, elle est franchement
italienne et s'est jetée à mon
cou —
Jugez voyez et décidez —
Elle vous attend demain

Mille Amitiés

Potocka

15 rue de la ferme des
Mathurins Comtesse Risoni

Comtesse Potocka
au Prince Wiszniewski

4561 82

Samedi soir.

J'aurai deux mots à vous dire et vous prie à cet effet Monsieur de venir pour un instant chez moi, demain, entre 1. et 2. heures — Soyez bien exact, car je vous attendrai de même

J'ai été trop souffrante ce soir pour pouvoir venir chez la Marquise Costaire

Bien le bonsoir. [illegible]

Cte Pruszynska
née Rzyszczewska

Monsieur le Pce Adam Wiśniewski

C. Rue Massena

Raut 84
4561

Je suis charmée, Monsieur, de trouver une bonne occasion pour me rappeler à votre gracieux souvenir, et pour vous fournir un nouveau moyen de satisfaire votre bon cœur et votre inépuisable obligence, en vous recommandant un de mes compatriotes et amis. Ce n'est ni un élégant musqué, ni un grand personnage. C'est un homme de lettre très distingué, un homme dont le caractère est à la hauteur de l'esprit, un auteur grave et très considéré dans notre pays. Je ne puis ce me semble, lui donner une plus grande preuve d'amitié qu'en lui procurant le moyen de faire votre connaissance, comme aussi je suis sûre, qu'après l'avoir connu, vous n'aurez pas regret de l'avoir aidé de quelques conseils s'il se trouve dans le cas d'en avoir besoin. Permettez moi de joindre ce nouveau motif de reconnaissance à ceux que j'ai déjà pour vous, moi, et tous les étrangers qui emportent dans

leur patrie, parmi les doux souvenirs de Naples, ceux de l'aimable Monsieur de Thouron, leur protecteur né.

Monsieur Wiszniewski, que je prends la liberté de vous recommander, accompagné d'une nombreuse famille, se propose de se fixer pour quelques temps dans votre pezzo di Cielo pour faire cultiver les beaux arts à ses enfans, et particulièrement la musique à une de ses filles douée d'une très belle voix. Si dans vos nombreuses relations, vous avez des connaissances d'artistes, ou si d'une autre façon vous pourrez lui ouvrir cette voie, ne lui refusez pas vos bons offices, et en en recevant d'avance l'expression de toute ma gratitude, souffrez que j'y joigne celle de ma considération ainsi que de mes sentimens les plus distingués.

Louis de Lautenstrauch

Cracovie ce 21 Juillet 1846.

Rappelez moi je vous prie à l'aimable souvenir de Mme votre sœur.

Monsieur Monsieur de Thouron

Conseiller du ministère

à Naples.

Strada Nardones N.° 8.

Rant 86
4561

List Kochanego Pana bardzo mile
sprawił mi wrażenie. Ponawiam więc
tę dawną korrespondencyą naszą, a ten raz
tem spieszniej że mię proszono o list do
Niego. Oddawca niniejszego jest Pan Je-
leński. Lubo osobiście nie jest mi znany,
nieszczęście wszakże rodziny jego, zmuszonej
uciekać do Nicei dla ratowania młodej
Córki piersiową chorobą dotkniętej, współczu-
cie obudza. Dlatego proszę żebyś obiecaną mi
pomoc ku niej zwrócił. Ja niestety ko-
rzystać z niej teraz nie mogę. Synowiec
mój kończy przygotowawcze nauki by
otrzymawszy tego roku baccalaureat, następnie
go do uniwersytetu przeszedł. Zabawiło
mię że jako ponętę obiecujesz karnawał
huczny i koronowane głowy. Mój karnawał
dawna już się skończył, a koron i tu nie
braknie dla tych co im hołdować lubią;
Mnie zaś już należy o innej, wyższej i
trwalszej myśleć – tutejsze nigdy wielkiego
uroku nie miały w mych oczach a
tem mniej teraz gdy z innego punktu

na świat się spogląda. Oto jesteś także
syt karnawałów, jak wnosić mogę, po-
winienbyś przybiedz i choć na chwilę spu-
=ścić wzrok w tę błotnistą Babylonę tak
słynną a tak niesłusznie słynną! Roz=
=naradni monarchowie bardzo się wprawdzie
przyczynili do oczyszczenia jej ulic, do czego
i teraźniejszy energicznie się bierze, ale
Co to jeszcze w niej błota! Tu już byś nie
postrzegał apatyi włoskiej, przeciwnie
jakiś ruch gorączkowy zdaje się wszystkich
ogarniać, a ten ruch ta gorączka jedna
ma cel, jedną dążność — chęć zysków. Tak
ten co w błocie grzebie i wyciąga z niego
gałgany na fabrykacyę papieru, jak
ten co pruje sklepienia eteryczne by
nową wykryć planetę, wszyscy wszędzie
szukają tylko franka. Zgrzybiałość
przesławionej tutejszej Cywilizacyi zdaje
się do dziecinności tykać. Jak dzieciom
potrzeba coraz nowej lalki, tak tu nowego
Króla — Jak pierwszym ruchu, skoków
i zabaw, tak Francuzom biwaków, bitew
wojny — choćby nie wiedzieli po co, na co,
i jaka z tego wyniknie korzyść inna
jak nowa szlifa i czerwona wstążeczka
przy guziku.

Ta zdziwiałość najwięcej daje się widzieć w tem namiętnem zamiłowaniu teatrów, obok sztuk w nich przedstawianych. Trudno dać wiary do jakiego stopnia te dramatyczne utwory się znikły, spodliły — a im który głupszy i bezczelniejszy tem więcej ma widzów większe powodzenie i sławę. Zeszłego roku częściej używając tej rozrywki najczęściej opłaciłam ją zgorszeniem, bywało nawet że w połowie widowiska wyjść musiałam z nudy lub wstrętu. Teraz dla cierpiących oczu, katarakta jak niektórzy okuliści twierdzą, zagrożonych, niemogąc już sobie tego pozwalać, pocieszam się przypominając zeszłoroczne zawody. Ale też same biedne oczy większej mnie pozbawiają przyjemności dłużej gawędzenia z Kochanym Panem — Muszę więc kończyć polecając jeszcze raz łasce Jego rodzinę Jeleńskich, a mnie przyjaznej Jego i Jego rodziny pamięci.

Życzliwa sługa
Santenstrauchowa

16/11 59.
R. St. Honoré 354
Hôtel de Mayence.

Proszę donieść jak mam książkę i list Pana Skibickiego przesłać.

Jest także w Nicei familja litewska
Koszycow — bardzo zacni ludzie
Jeśli ich znasz, bądź łaskaw uprzej-
mie kłaniać odemnie.

4561 88

Otoż w końcu posyłam Łaskawemu Panu Dobrodziejowi, książkę sous bande jakeś zdecydował, a to wraz z życzeniem wszelkich pomyślności w rozpoczynającym się Roku, który, jak się zdaje więcej niż inny życzeń poczciwych potrzebuje... Nie spieszyłam się z niemi, gdyż wyznaję, tem się łudziła nadzieją iż sam po nie przybędziesz. Nicea tak blisko Paryża, a jak słychać ma w krótce pod jego przejść berło, droga tak krótka, tak łatwa, tak tania! Paryż ogólnie uznany za stolicę oświaty, by nie mówić o tysiącu innych zalet, więcej niż tysiącznie już wyliczanych! Trentowski zamierza nowe światełko do tego ogniska dodać. Otworzył już kurs estetyki, gdzie znęcił nawet część społeczeństwa nie kursującą zwykle po wszechnicach, teraz otwiera drugi

o przeznaczeniu wyższych warstw społeczeństwa. Taki jest bowiem tytuł pod którym bilety się sprzedają. Tam także będzie piękna i wykwintna płeć uczęszczać. Tenże Trentowski, Dubiński mieniący się uczniem Pańskim, Leonard Chodźko, Norwid i t. d. zbierają się w niedziele wieczór u mnie, i rozprawiają każdy swe teorie gorliwie popierając. Mniemałam że któraś z tych niedziel mojego i Łaskawego Pana ujrzy. Czyżby to nie mogło nastąpić? Wielką by to sprawiło przyjemność całemu zgromadzeniu a mianowicie gospodyni.

Nie mogę skończyć tego listu żebym się nie wykłaciła z Panem mimo oczu które tego komu się dopominają, a to o nowe tytuła jakich w dawnych Krakowskich listach nie postrzegam a illustrują teraźniejsze

Czyś mię jakim od tamtego Czasu
obdarzył Księstwem? albo słyszał-
eś tam może iż w tej wielkiej
włoch rumacyi przeznaczają dla
mnie jakie? Jeśli tak jest bądź
łaskaw co prędzej mię o tem
uwiadomić bym przysposobiła
me wojsko do zajęcia onego,
godne utworzyła ministerium,
i samo się należycie wybrała
na tę nową posadę — a tym
Czasem raz przyjąć zapewnienie
że i w tych wszystkich zmianach
moja stara przyjaźń żadnej nie
ulegnie zmianie.

Twoja Kantenstraucha

Panu Adamowi najczulsze
życzenia i pozdrowienie.

Paryż 11/1 60. 354 R. St Honoré
hotel de Moyenne

Piemont.

Monsieur Monsieur
Wisniewski-Pruss
à Nice

PARIS 11 JANV. 60 (60)

7561

Je commence par vous remercier mon bon Monsieur Adam, pr toutes les choses flatteuses que vs me dites dans la lettre adressée à Romuald, trop flatteuses helas pr etre meritées, et voila pourquoi, elles m'eussent fait plus de plaisir si vs vsyetiez raproché davantage de cette verité vraie que vs paraissez tant aimer.

Vous savez sans doute que la Marquise de Fortanne vs a designé comme intermediaire de notre relation actuelle. Veuillez donc lui temoigner toute ma reconnaissance pr la confiance avec laquelle elle semble désirer, que sa petite fille, en cas de mariage, demeure avec moi. Je crains seulement de ne pouvoir y repondre selon ses voeux. Romuald lui a deja ecri, et repetez lui je vs prie que je n'ai nullement l'idée de m'expatrier, et mon age ne me permetera plus bientot de courir le monde comme je le fais maintenant. Aussi je

compte

bien, dès que Romuald aura fini ses études et que j'aurais mis un peu ordre à ses affaires, d'abdiquer toute tutelle pr rentrer dans ma vie calme et retirée telle que ma nature sauvage l'exige et mon âge et ma santé la commandent.

Je crains aussi que mon neveu ne puisse offrir à Mlle de Cortanze une existance que sa naissance et ses qualités lui donnent droit d'exiger. Il n'a du riche que les goûts et les habitudes, des habitudes inculquées dès le berceau. Ses revenus d'ailleurs très modiques (3,500 roubles argent) ont toujours été complètement absorbés par ses besoins, et je me fais un cas de conscience de le dire ici, jamais, malgré mes remontrances les plus sévères, et ses promesses réitérées il n'est parvenu jusqu'ici, à se refuser la moindre de ses nombreuses fantaisies, ni les mettre en balance avec ses moyens. Ceux ci peuvent à la vérité s'accroître un peu par le gain d'un procès qui dure depuis 30 ans, mais ce procès n'est pas encore gagné. Il est à espérer aussi que ses terres

finiront

pas se degager des charges qui pèsent sur elles, mais ce ne peut être que dans onze ans! et d'un autre côté, tous les economistes s'accordent à dire, que les changements qui vont s'opérer en Russie et qui sont entièrement au préjudice des propriétaires, diminueront leurs revenus d'un quart si ce n'est d'un tiers.

Voici, mon cher Mr. Adam pr la partie materielle la verité vraie telle que vs la demandez. Quant au reproche que vs faites à Romuald de l'avoir vu amoureux d'onze mille vierges, cette frivolité de son age que je ne puis malheureusement nier, l'age aussi y apportera je l'espère remede. Chaque année emportera peut être une plume de ces 18 ans presque toujours si volages, et lorsqu'~~il~~ Romuald se verra en face d'un devoir qui doit durer autant que la vie, il en comprendra toute la sainte gravité pr en comprimer sa nature mobile.

Et vous, pourquoi ne vs êtes vs pas engagé jusqu'ici dans ces doux liens de l'hyménée comme aurait dit Mr. Deshauliers? Je conçois que

lorsqu'on est loin de son pays, lorsqu'on
ne peut ~~pas~~ boire de l'eau qui a servi à
notre baptême pr rafraîchir notre
ame, l'on n'a plus courage à rien.
Mais encore !, vs auriez peu ce me semble
rencontrer un cœur qui réponde au
vôtre ; dans notre nation dispersée
par le monde entier, n'auriez vs pu
trouver une compatriote qui vs en comp
Peut être aussi ce qui est retardé n'est pas
perdu, et Votre Seigneur n'a-t-il pas dit
cherchez et vs trouverez.

Vous ne nous dites rien sur votre
digne père ? Romuald l'a quitté sans
vs auriez dû ns rassurer sur son compte
Réitérez lui je vs prie l'assurance
de ma vieille et inaltérable amitié
et prenez en pr vs, mon cher Mr,
Adieu la part qui vs revient de droit

Mme de Lantenstrauch

Paris 3 Aout 1860.

4561

Votre lettre m'a fendu le cœur mon bon Monsieur Adam. Elle m'a doublement affligée. D'abord de vous savoir dans de si grands embarras, et surtout d'être dans l'impuissance d'y porter quelques remèdes. Mes petits fonds sont placés d'une manière inamovible pour longtemps. Je n'en touche que les intérêts et encore goute à goute. Oh que n'ais-je en ce moment de disponible les 7000 francs dont vs avez besoin! Je vs avouerai même que j'ai essayé de m'en procurer ici, et ceci a été la cause du retard de ma réponse, mais ces essais ont été jusqu'ici infructueux. Quant aux objets d'art dont vs me parlez, vs savez que ces choses là, il faut les voir pr en être tenté, autrement il n'y a même pas moyen de les proposer. Mes

relations que vous voyez très étendues
sont au contraire excessivement
restreints. Ma nature sauvage me
fait éviter toute nouvelle connaissance
pr lesquels je sens une espèce de
répugnance, et les anciennes sont
dispersées ou disparues de ce bas monde.
De ces anciennes il me reste en
Mr. Wysowicz gravement malade
depuis plusieurs mois et ne voyant
personne, la Pne Czartoryska et la Pne
Sapieha née Mostowska. Ces deux
dernières sont absentes, mais à leur
retour je pourrais leur parler de
vos tableaux et autres objets précieux
si vous voulez bien m'en envoyer une
espèce de Catalogue, avec les prix.
Il faudrait aussi que je sache si
c'est sérieusement que vous voudriez
trouver une place, et quelle place?
La Sedans ma sœur pourrait vous être
de quelqu'utilité; mais il me semble
que pr l'une comme pr l'autre de
ces deux affaires il serait bon de

risquer un voyage a Paris, de
vi y faire connaître &c &c —
Tel zele que je pourrais y mettre
nigdy to nie zastąpi własnego
starania, tak co do umieszczenia
to jest do sprzedania obrazow jak
i do znalezienia miejsca odpowied
niego życzeniu i zdolnosciom.
Dziękuję tysiącznie za przysłanie
fechtarskich zbroi. Radabym
tylko wiedzieć ile winnam za
pakę i koszt expedycyi paki.
Ramcia w domu niema —
własnie bierze teraz lekcye fechtowania.
Il ignore complètement toute
notre correspondance et j'ai
des motifs pr desirer qu'elle ne
vienne pas a sa connaissance.
Cały ten romans Niniski i marzenia
ożenienia w 18tym roku, kiedy jeszcze
ani nauki nie skończone ani
wzrost ani wykształcenie tak
fizyczne jak intellektualne nie
doszły ~~[illegible]~~ do całkowitego
rozwinienia Smiechu tylko

godne — w moim przynajmniej
przekonaniu — i dziwić mi się
przychodzi żeby dojrzałe i z
pełnym rozsądkiem osoby mogą
go inaczej uważać. Gardez ceci
pr vous mon cher Monsieur
Adam, et en me donnant reçu
a la presente, ne faites nulle
mention de nos lettres précédentes
ni de leur contenu. Si vous venez
a Paris gardez je vous prie la même
reserve, excepté au sujet de la lettre
officielle que je vous ai adressée
dernièrement et qui a été lue et
adressée par Romuald.

Adieu mon bon Mr. Adam —
exprimez tout ce que vous trouverez
de plus franchement amical à
votre digne père et croyez a
ma vieille et sincère amitié

Emmanuel Lautenstrauch

Paris 10 Aout
1860.

4561

Niezmiernie mię zasmucił list twój z 9go Sierpnia Kochany Panie Adamie. Gdybym była w Warszawie nieomieszkałabym się widzieć z p. Kraszewskim, w nadziei zwrócenia go na drogę prawą i prawną, bo istotnie nie godzi się tak postępować z nikim a tem bardziej z Człowiekiem takich zasług jak Ojciec pański — Tedy ~~zasłony~~ nie mogąc już domu opuścić dla kilku rozpoczętych fabryk ~~[illegible]~~ zagrożona ogromną podróżą na Ukrainę na którą muszę siły me ochraniać poruczam to Romciowi który w tej chwili jedzie do Warszawy, a ja proszę Boga by go natchnął wymową przekonywającą i skuteczną —

Co zaś się tycze Madony z Foligno
dawno już miałam na nią
ochotę i w celu nabycia jej dowia=
dywałam się gdzie się znajduje. Teraz
będę prosić byś napisał do P. Jelenskiego
by ją dobrze upakowaną posłał pod
moim adresem do Warszawy do
domu Giedroycia na Ulicy Wareckiej
N. 1356. i wskazał mi oznaczoną
Cenę — na konto której załączam
tu franków 500. a później resztę
odeszlesz gdzie wskażesz.

Przepraszam za okropną bazgraninę
Romcio mi przeszkadza a prze=
pisywać nie mam czasu bo
zaraz odjeżdża. Muszę więc kon=
czyć łącząc wyrazy najgłębszego
szacunku tak dla Ojca jak dla Syna.

Zawsze życzliwa
Rautenstrauchowa

Samotnia 19 Sierpnia
1861.

W tej chwili wracam od Kraszewskiego
Drogi Adasiu który mi obiecał
prosić Kronenberga o naprawę tego
jak mówi mal entendu. Mówi on
że to od niego wcale nie zależy.
Przebacz że tak mało piszę ale jestem
na wyjezdnym

Twój dozgonny przyjaciel

Romuald

Warszawa dnia 22 61.
8

Posyłam Ci list Rautena poczciwej i wexel
na 500 fr. Twój list i fotografią z Leschelle odez-
brałem. Pisałem do Ciebie do Paryża hotel Chatham.
Widzę że masz jeszcze bawić w Leschelle - piszcie częściej.
Całuję Cię serdecznie Mz

My wszyscy zdrowi – Co ty myślisz robić – powiem prawdę że jej nierozumiem – do Pani Wal – do Cerm. niewiem czyli możesz o co się udawać. Ale rób jej jak chcesz – Tylko pamiętaj że ~~[illegible]~~ bardzo mało –

List Pani Rautenstrauch
i
Romualda Giedroyc

+

96

Medyolan
8 Listopada 1857.

Wielmożny Mości Dobrodzieju

Jadącemu w te strony oddał mi JW Biskup Łętowski dla doręczenia WPanu Dobr. załączony tu pakiet. Pragnąłem uiścić się osobiście z przyjemnego dla mnie zlecenia — niemając wszakże passportu do Piemontu, i niechcąc się na Władz tutejszych ani rekurs ani podejrzenie wystawiać, ograniczyć się muszę ~~za~~ żalem na listownem przypomnieniu się szanownej Pamięci WPana Dobrodzieja i przesłaniu pocztą pakietu. Bardzo byłbym obowiązany gdybyś WPan Dobr. raczył mnie zaszczycić i zaspokoić doniesieniem że przesyłka niniejsza rąk Jego doszła. Mam nadzieję że może w przyszłym roku uda mi się odwiedzić WPana Dobr. w Genui, czego szczerze pragnę.

Z rzetelnem uszanowaniem
WWPana Dobrodzieja
najniższy sługa

J Korkowski Kanonik Krak.

Zostaję w Medyolanie do następującej Niedzieli — gdyby raczył WPan Dobr. nie spóźniać ~~[illegible]~~ poświadczenia o dojściu listu, i poste restante tu je adressować kazał — zastałoby mnie jeszcze.

98

Rue Da

Le

Nous sommes déjà de
retour, et nous serons
toujours chez nous
mercredi. Venez causer
un peu avec moi.
J'espère que la Princesse
va bien

Szymanowski

CARTE POSTALE.

PRIX pour la FRANCE et l'ALGÉRIE : **10** centimes pour la même vi
ou la circonscription du même bureau ; **15** centimes de bureau à bureau

PRIX pour les PAYS ÉTRANGERS avec lesquels l'échange des Cart
postales est autorisé : **15** ou **20** centimes suivant la destination.

L'adresse seule doit être mise de ce côté de la carte.
L'autre côté est réservé à la correspondance.

Monsieur le Prince
Wisznewski

a 8. Rue de Rome

Département ou Pays : Paris.

PARIS
JUIN
73

que la carte est à destination
ville, indiquer très-exactement la
le numero de la maison.
and elle est destinée pour une
nune rurale, indiquer le nom du
eau de poste qui la dessert.

99

Krystynopol. Ce Novembre 1885
4561

Cher Prince – J'ai reçu votre bonne & aimable lettre du 26. octobre. Elle m'eût fait grand plaisir si elle n'eût contenu les tristes nouvelles sur votre santé & celle de la Princesse – mais ces nouvelles sont au passé je l'espère & vous avez recouvré votre santé tous deux, j'aime à le croire, à l'heure qu'il est – Pour moi aussi l'année a été bien mauvaise – j'ai été gravement malade en Décembre dernier & je ne puis me relever depuis – un voyage aux eaux de Kissingen en Bavière a empiré mon état – C'est une goutte remontée très opiniâtre qui s'attaque au cœur & aux organes respiratoires – je suis une cure homéopathique prescrite par le premier medecin homéopathe de Vienne – le mieux avance mais à pas de tortue –

Du reste la crise agricole qui sévit dans l'Europe entière, chez nous plus que partout ailleurs, ne contribue pas à activer la convalescence - Toute une fortune est en biens fonds et la terre ne rapportant rien depuis trois ans, la position des agriculteurs est totalement désespérante de charmes - tous les congrès agronomiques, toutes les enquêtes, n'ont fait jusqu'à présent que constater le mal présent et les dangers futurs, sans nous présenter des moyens de salut, hors peut être dans l'industrie unie à l'agriculture - Mais notre pays est peu fait encore pour l'industrie, et il aurait fort à faire pour combattre la concurrence des pays et provinces limitrophes plus rapprochés de l'occident - Je vous remercie de tout du cœur pour l'intérêt que vous prenez à moi et à mes enfans - j'en ai quatre comme je vous le dis je crois j'ai dernier -

trois fils & une fille – nous avons travaillé avec persévérance ma femme & moi à les élever dans de bons principes & dans les bonnes vieilles idées – ce qui n'est guère facile par le tems qui court – nous avons réussi Dieu en soit loué – & ils font notre consolation & notre bonheur – l'ainé a servi dans l'armée – mais je la lui fais quitter pour m'aider un peu dans la gestion de ma fortune & pour pouvoir avec le tems la gérer lui même, ce à quoi mon âge & ma santé me rendent de moins en moins apte & capable – mon second fils est dans la diplomatie, attaché pour le moment à l'ambassade autrichienne à Rome près le St Siège – le cadet finit ses examens pour entrer dans l'administration – Ma fille vient de finir ses 18 ans, nous la conduirons cet hiver dans le monde à Lemberg & à Cracovie – cette dernière ville est un peu le rendez vous de la bonne société de toute la Pologne en hiver —

Le passage de Votre bonne lettre où Vous
me parlez de l'isolement que Vous redu-
tez pour l'avenir m'a fait mal au coeur
personne mieux que moi ne saurait com-
prendre les appréhensions de l'isolement
dans l'avenir à un certain âge - il n'y
pas de perspective plus triste & plus do-
loureuse selon moi - j'espère en Dieu qu'il
Vous épargnera cette souffrance & je Vous
le souhaite de tout mon coeur - au moins
ne serait-ce que dans un lointain avenir
en tout cas comptez sur nous mon cher
prince & sur le profond & vif intérêt que
moi & les miens nous Vous porterons
toujours - moi aussi je n'ai presque
pas de parents du côté de mon père -
je suis heureux d'avoir retrouvé en Vous
quelqu'un, qui nous est uni par le sang
dans le passé, malgré ce malencon-
treux Z qui s'est glissé dans Votre nom
& de pouvoir Vous appeler mon cousin

L'âge & la distance qui nous séparent
ne nous permettent pas hélas de resserrer
nos rapports - ce serait un grand plaisir
pour moi de faire votre connaissance
celle de la Princesse & de Mlles vos soeurs -
hélas je ne puis trop y penser - entre-
tenons au moins nos rapports par les
moyens qui sont à notre portée par
la correspondance - Chacune de vos lettres
sera reçue avec joie - Je vous enverrai bien
tôt nos photographies pour que nos
figures ne vous soient pas inconnues
Rendez moi la pareille cher cousin
& je vous en serai bien reconnaissant -
je ne vous envoie pas aujourd'hui
nos photographies, car je ne suis pas
content de celles que je possède de
mes enfans - & mon amour propre
de père désire vous les présenter
à votre avantage - Si par hasard
vous vous trouviez à Rome cet hiver

je serais bien heureux si Vous fai:
siez la connaissance de mon fils -
il en serait enchanté aussi - Vous
le trouvez facilement à l'ambassade
d'Autriche palazzo di Venezia -
Je me suis entraîné en Vous écri:
vant, me voilà à ma sixième
page - il est tems de finir - Veuillez

(France)

Prince Adam Mieszki
25. rue Lesueur
Avenue du bois de Boulogne
pour Vienne à Paris

PARIS 9 ETRANGER
KRYST

(france)

PARIS
8 9
NOV
5
ETRANGER

KRYST

Prince Adam Wiszni

25. rue Lesueur

Avenue du bois de Boulogne

pour Vienne à Paris

Bruxelles. 17/11 885

102

4561

Mondame.

Je suis bien sen-
sible au désir que
vous exprimez de vouloir
faire ma connaissance.
Il m'est bien difficile
à cause de mes nom-
breuses occupations
d'indiquer une heure,
à laquelle on pourrait
me trouver au juste,
mais entre 10 et 11 h.
du matin je suis

ordinairement chez moi.
Comme je ne voudrais
pourtant pas vous dé-
ranger pour rien, je tâcherai de
frapper encore une
fois à votre porte.

Recevez, mademoiselle,
l'assurance de mes
sentiments très distingués

J. Verne

103a

Monsieur le Prince
Adam Wiszniewski
5 rue de Lorusse
E. V.

103

Comte Joseph Wodzicki
premier Secrétaire de
la Légation d'Autriche
Hongrie.

104

Paris 13 Avril 1886.

28 Rue de Chazelles

4561

Mon cher Prince

Ce n'est qu'aujourd'hui qu'il m'a été possible de me procurer la brochure de mon cousin, que je croyais avoir été éditée à Vienne.

Je vous remercie de l'article que vous m'avez envoyé et que je transmettrai à mon cousin de votre part.

Veuillez recevoir, mon cher Prince, l'expression de mes sentiments distingués.

Charles Zamoyski

P. S. Vous recevrez en même temps que la présente la brochure de mon cousin sous bande.

106

PARIS 37
8 E 13
AVRIL
36
101. BARD MALESHERBES

Le Prince Adam Wiszniewski

70 Avenue de la Grande Armée

Comte Charles Zamoyski

Ed

105

106.

PARIS 37
8E 13
AVRIL
96
101. BARD MALESHERBES

Le Prince Adam Wiszniewski

70 Avenue de la Grande Armée

Comte Charles Zamoyski

Ex